

WELPEN - cursus Theorie

Naam hond :

Naam eigenaar :

DOG TRAINING SCHOOL

Parkweg 412 A
3121 KK Schiedam

KvK-nr. : 2442 5023
bankrek.nr. : NL16 INGB 000 6363 417

tel.nr. : 06 - 57 89 39 62
e-mail : dogtrainingschoolschiedam@gmail.com

	Vooraf	3
1	Pup-gedrag	6
2	Socialisatie van de pup	10
3	Wat is een hond en hoe leert hij	12
4	Zindelijkheidstraining van de pup	16
5	Benchtraining van de pup	17
6	Kinderen en de pup/hond	19
7	Lichaamstaal van de hond	23
8	Voedingsadvies	31
9	Gezondheid	32
10	Praktijk oefeningen	41
	Vragenlijst	45

VOORAF

Vanaf het moment dat je een hond in huis neemt, ben je/zijn jullie zijn roedel.

De hond is nooit van maar 1 gezinslid.

Maar iedereen maakt deel uit van de roedel in de wereld van de hond.

De roedel is ontstaan omdat dit vele voordelen oplevert voor alle hierin levende individuen.

O.a. grotere veiligheid en vangen van grotere prooien.

Een roedel functioneert het beste zoals een leger, met rangen en standen.

Meestal is de roedelleider de meest evenwichtige hond, die net iets meer kan dan de rest.

Zo hoeft er geen energie verspilt te worden aan iedere keer weer bepalen wie de leider is en kan alle energie gebruikt worden ten dienste van de roedel i.p.v. bijv. redetwisten over hoe er een prooi gevangen gaat worden (democratie) en deze dus verdwenen is voordat de jacht kan beginnen.

Als wij hier gebruik van maken dan kunnen wij al snel de generaal zijn, wij kunnen immers veel meer dan onze honden.: op 2 poten lopen, voedsel bemachtigen, deuren openen enz.

Als wij ons best doen om rustig, consequent en rechtvaardig te bepalen hoe en wanneer iets gebeurt, zal de hond al snel blij zijn met jou leiding en met veel plezier doen wat hem verteld wordt.

Indien je de hond geen leiding geeft op een voor de hond duidelijke wijze, dan zal hij op den duur jou gaan vertellen hoe de roedel functioneert en jou dus gaan corrigeren (= uiteindelijk bijten).

Het gedrag wat hij gaat vertonen is vooral dat hij bepaald:

waar hij ligt, zit, wanneer er gespeeld en gekroeld wordt, hogere plekje zoeken en je over straat sleuren.

Omdat de meeste honden geen geboren leider zijn, zullen zij dus tegen hun zin in deze rol op zich nemen.

Soms mag je hem best de leiding geven, maar dan moet het ook duidelijk zijn, dus d.m.v. een commando.

Bijv. als de hond zich aangeliend moet ontlasten.

Raak niet gefrustreerd, geïrriteerd wordt niet boos, ga niet lopen bellen of aan de boodschappen denken als je met de hond bezig bent. Dit zijn voor de hond allemaal instabiele gedragingen die hij niet hoeft te volgen omdat zij geen leiding en veiligheid bieden.

Wees duidelijk en consequent, beloon hem als hij goed gedrag vertoont, bied hem veiligheid, dan is de kans groot dat je snel een prima kameraad voor zijn leven lang heb.

WAT NIET

- op hondentoiletten
- op het veldje op de hoek
- lange wandelingen
- springen (op-neer en op-af)
- start en stop
- traplopen
- zomaar op alle honden af laten gaan
- overal plassen en poepen
- poep laten liggen
- tegen mensen op laten springen
- anderen bepalen niet hoe zij met je hond omgaan
- los laten lopen waar het niet mag
- hele dagen alleen
- constant naam noemen
- constant commando geven
- van straat eten
- de ene dag zus, andere dag zo
- bench/mand strafplek
- voorbij gaan aan je hond
- speeltje voor de kinders
- straffen zodat angst optreed
- schrikken en dan vluchten
- hond in auto laten
- hond buiten winkels vastzetten
- opzij gaan voor de hond

WAT WEL

- wachten
- geduld
- naar je zelf kijken
- consequentie
- heel veel rust
- bezig zijn met de hond
- belonen, ook eigen goede gedrag
- creatief zijn
- zelf uit laten zoeken
- handelen niet praten
- handeling door zetten en oefening af maken
- veiligheid bieden
- vertrouwensband
- duidelijkheid
- lichaamstaal leren
- kinderen opvoeden
- aanlijnen als er iets aan komt
- alles oefenen, tandjes/betasten enz.
- socialiseren
- interessant blijven
- aanpassen aan de pup
- breakstick aanschaffen
- zit is zit
- hier is niet daar
- zelf altijd voorop
- hond naar jou toe
- over hem heen staan
- optillen
- jij bepaald alles
- daluk niet, nu ook niet

!!! HONDEN WORDEN GESTOLEN van de lijn af, uit huizen en tuinen en auto's !!!

ALERT

NIEUWSGIERIG

ANGSTIG

BEDREIGD

BOOS

VREDE

STRESS
gapen

STRESS
neus likken

VREDE
snuffelen

RESPECT
wegdraaien/
-lopen

RUST NODIG

JAGEN

STRESS
krabben

STRESS LOSLATEN
schudden

ONTSPANNEN
BLINK
SLOW

RESPECT

VRIENDELIJK
KISS

ALSJEBLIEFT

BEN ZO LIEF

VIND JE LIEF

WIL SPELEN

BEN ER KLAAR VOOR

KRIJG IK DAT

NIEUWSGIERIG

OPGEWONDEN

OVER ENTHOUSIAST
druk kwispelen

LEKKER
SCRATCH

NIET STOPPEN
alsjeblijft
SCRATCH

Hoofdstuk 1 PUP-GEDRAG

Over het algemeen zal een pup heel nieuwsgierig, onderzoekend en speels zijn. Wij kunnen hier goed gebruik van maken met het opvoeden.

Dit is niet de lastigste taak. Het opvoeden van de mensen die in contact komen met je pup, is een veel lastiger. Wees standvastig en leer de mensen hoe zij om moeten gaan met jouw pup. Willen ze niet luisteren, dan maar niet.

Let goed op met vreemden. Buiten het feit dat de puppen gewoon van de lijn af worden gestolen (ook door kinderen !!), kunnen zij een hoop schade aanrichten door bijv. de pup op de verkeerde wijze te benaderen. Sta het optillen van je pup door anderen niet toe, tenzij het vertrouwde mensen zijn en het doen zoals het moet.

Door het verleidelijke pup-gedrag is het ook zeer onverstandig om een pup buiten de winkel vast te zetten. Maar ook als de pup een volwassen hond is, moet je dit gewoon niet doen. Buiten het feit dat je hond niet kan beschermen tegen negatieve ervaringen, worden ook op deze wijze vaak honden gestolen.

Het is logisch dat je een hond nooit in de auto achter laat, zeker niet als de zon schijnt of hier ook maar een kleine kans op is. Voor je het weet bezwijken ze door de hitte en hoe kleiner (jonger) ze zijn, hoe sneller dit gebeurt.

Ook uit auto's worden regelmatig honden gestolen. Grote kans dat je hond dan als oefenhond voor gevechtshonden wordt gebruikt.

Help, onze pup bijt in plaats van dat hij speelt

Net als baby's hebben pups de neiging alles met hun mond te onderzoeken. Daarbij kunnen ze flink hard bijten en/of kauwen.

Wanneer dan onze handen of enkels het onderwerp van onderzoek zijn, zijn we daar niet blij mee. Voor kleine kinderen is het vaak een reden om angstig in snikken uit te barsten.

Gelukkig kan je dat bijtgedrag in goede banen leiden.

Honden hebben een aangeboren behoefte om de wereld om zich heen te onderzoeken. Neem een hond mee naar een voor hem vreemde omgeving en hij zal onmiddellijk de omgeving gaan verkennen.

Dat is ook heel belangrijk, want dieren moeten weten waar mogelijk gevaar dreigt, waar een veilige plek is om te schuilen of waarheen ze kunnen vluchten. Vervolgens zullen ze gaan uitvogelen waar er wat te eten valt.

Honden gebruiken bij dergelijke waarnemingen al hun zintuigen (ogen, oren en neus). Hoewel ze overal aan snuffelen wat maar informatie kan bevatten, doen ze één ding niet: overal op kauwen.

Dat gedrag is voorbehouden aan pups, die net als jonge kinderen sterk de behoefte hebben om de wereld vooral met hun mond te onderzoeken en eigenlijk ook nergens van af kunnen blijven, alleen zijn pups als het ware "gehandicapt": zij hebben alleen een bek ter beschikking, doordat ze zonder handen op de wereld zijn gekomen. Hun bek is dus hun voornaamste informatiebron.

Onze pup moet op ons oefenen

Vaak leidt de onderzoekingsdrift van pups tot problemen. In de vrije natuur zijn er botten, takjes, steentjes en torretjes om op te bijten en te onderzoeken en er zijn broertjes en zusjes, ouders en volwassen roedelgenoten om mee te spelen. Bij ons in huis komt de pup dat allemaal te kort: er zijn alleen maar verboden voorwerpen zoals stoelpoten, sloffen, kinderspeelgoed, planten, wasgoed en schoenveters. Zijn onderzoek leidt helaas meestal tot verbieden en straffen, gemopper en krijsende kinderen.

In plaats van behaarde soortgenoten zijn er "blote" mensenarmen en kinderhandjes.

Waar normaal roedelgenoten een pup leren hoe hard ze wel of niet mogen bijten, moet een jonge huis-pup dat bij ons meteen al afleren.

Buiten de diepe behoefte om alles met zijn bek te onderzoeken, hebben pups nog een reden om overal op te kauwen : het wisselen van tanden en kiezen.

Kauwen lijkt de pijn wat te verzachten en daarom kauwen pups graag op van alles en nog wat. Pups wisselen vrij constant, vanaf een maand of drie tot een maand of vijf/zes. Een lange periode waarin er behoorlijk wat schade aan meubels en andere voorwerpen kan ontstaan.

Gelukkig is het jonge diertje er helemaal op ingesteld te leren hoe hij met die mensenwereld moet omgaan. Alleen moeten wij dan ook wel weten HOE we hem dat moeten leren.

Want mopperen, straffen en huilen helpt helemaal niets.

Het jachtinstinct moet worden geoefend

Pups en jonge, opgroeiende honden oefenen hun jachtinstinct op alles wat beweegt. In de vrije natuur jagen ze elkaar achterna en vlinders of vogels of reptielen. Alles wat beweegt en niet op hen afkomt, is een prooi. Alles wat snel beweegt, moet nagejaagd worden.

Wat valt er bij ons nu helemaal te beleven?

Niets anders dan wapperend wasgoed aan de lijn, wapperende wijde broekspijpen of jaspanden en vrolijk zwiepende schoenveters. En wat dacht u van rondrennende, schreeuwende kinderen of schichtig wegschietende katten? Die zijn als alternatief voor een vluchtend konijn zo gek nog niet. En een ongeduldig wiebelend been? Ook best inspirerend voor een pup die niets anders heeft in onze mensenwereld om zijn jachtkwaliteiten op te oefenen.

Een onderdeel van de jacht is aanvallen en bijten. Niet vreemd dat een klein kind in snikken uitbarst als dat kleine wolbaaltje de kleine vrolijk achtervolgt (opjaagt) en met een wilde sprong te pakken neemt.

Mopper niet, maar zorg voor alternatieven

Voorkomen is beter dan genezen, dat gaat al helemaal op in dit soort gevallen. Hoe minder je op je pup of opgroeiende hond hoeft te mopperen of hem iets hoeft te verbieden, hoe beter.

Het is fijner voor beide als je meer kan belonen dan corrigeren.

Met een beetje begrip voor hoe de wereld van een pup werkt en met wat moeite, kan je heel veel problemen voorkomen.

De pup leeft noodgedwongen in onze mensenwereld, we zullen dan ook moeten zorgen dat hij zijn natuurlijke behoeften verantwoord kan uitleven. Want alleen maar onderdrukken van die behoeften leidt tot helemaal niets behalve dat het veel stress veroorzaakt.

Het is niet eerlijk om van een pupje te verwachten dat hij weet hoe hij zich aan de mensenwereld moet aanpassen.

Het is aan ons mensen om ervoor te zorgen dat wij voldoende alternatieven aan een hond bieden die hem de kans geven zich op een voor hem normale wijze te ontwikkelen.

Voorkom bijtgedrag

Zorg voor afleiding en speeltjes die de behoefte aan kauwen bevredigen (wees vooral alert dat het veilig is voor honden in het algemeen en pups in het bijzonder).

Door gek te doen en te jubelen en door te zorgen dat je net iets sneller bent dan de pup bij het pakken van de speeltjes, is het heel makkelijk om te laten merken dat die speeltjes belangrijk zijn om te hebben. Zo maak je de pup gehecht aan zijn eigen speelgoed en lopen je meubilair en kledingstukken minder gevaar.

Als de pup nog maar net in huis is, zorg dan dat er zo weinig mogelijk verboden voorwerpen binnen het bereik van je baby-pup zijn, zoals planten of zaken op de grond, rondslingerend kinderspeelgoed etc.

Leer de pup om eten zachtjes aan te nemen door hem je gesloten vuist voor te houden en vervolgens je hand te openen om hem lekkers te geven. Bijt hij te hard, sluit dan je vuist weer: "Helaas, zulk gedrag levert je helemaal niets op".

De pup zal al snel begrijpen wat u bedoelt.

Voer hem desnoods de hele maaltijd op die manier. Dan leert hij niet alleen dat zachtjes aanpakken hem meer oplevert dan snel weggrissen, maar zo leert hij meteen ook dat hij afhankelijk van je is.

Daardoor zal hij met meer respect met je omgaan.

Zorg dat spullen die toch onweerstaanbaar aantrekkelijk blijken, buiten zijn bereik staan. Ooit zullen ze hun aantrekkingskracht verliezen en door de training die je doet zal de pup leren dat dat verboden spullen zijn. Dan kan je ze weer op hun plaats zetten.

Heeft je pup er groot plezier in om de veters uit je schoenen te trekken of in je wapperende kleding te hangen, leid hem dan af door bijv. z'n balletje zodat hij zich daarmee bezig gaat houden.

Zorg dat kinderen zich rustig houden als de pup in de buurt is. Rennen en wilde bewegingen maken een pup óf bang óf inspireren hem tot wilde bijtspelletjes. En beide emoties zijn ongewenst als reactie op kinderen.

Je kan je ook voorstellen dat trekken aan de staart of vallen over de hond kan leiden tot een bijtactie van de hond. Als pups elkaar bijten of in elkaars staart hangen - wat op zich natuurlijk een enig spelletje is - en dat gaat te hard, dan kermen ze om aan te geven dat het pijn doet (of in elk geval té hard is) en soms bijten ze dan terug. Dat is volstrekt normaal.

Maar als een jonge hond ons kind bijt, omdat het kind de hond per ongeluk of uit onwetendheid pijn doet, noemen we hem vals.

En inderdaad kan de omgang met kinderen op den duur leiden tot ongewenst gedrag als die omgang gebaseerd is op onbegrip, pijn en plagen.

**GEEF DE PUP AANDACHT ALS HIJ RUSTIG EN LIEF IS EN
NIET ALS HIJ OPGEWONDEN IS**

zo leert hij dat opgewonden zijn en gedragen, hem niets oplevert.

Alle aandacht die je positief/negatief geeft, zal bijdragen aan het krijgen van een overactieve hond.

Ook al luistert de opgewonden hond, bijv. naar het commando zit, dan houd dat niet in dat hij ook ontspannen is. Pas als lichaam en geest ontspannen/tot rust gekomen zijn (meestal een diepe zucht), doe je hem rustig belonen.

Trek deze grens gelijk vanaf het begin en overal. Het lijkt leuk zo'n dolle pup, maar als hij volwassen wordt dan is het om te huilen.

Juist als hij nog heel jong is - tussen de acht en de twaalf weken (= socialisatie-fase) - is hij helemaal ingesteld op leren hoe de wereld in elkaar zit. Maak daar gebruik van. Maar houdt rekening met zijn leeftijd en dat hij heel snel is afgeleid.

Natuurlijk kan je een oudere hond ook nog heel veel leren, maar het gaat dan allemaal wat minder makkelijk omdat je meestal eerst het ongewenste gedrag af moet leren.

Hoofdstuk 2 SOCIALISATIE VAN DE PUP

Zoals reeds verteld, gaan ook honden diverse levens-fases door.

Over hoe de pup zich zal ontwikkelen en hij zich als volwassen hond gaat gedragen hangt van veel factoren af.

Een hoop gedrag is al erfelijk vastgelegd. In hoeverre deze tot uiting komen heeft ook te maken met de opvoeding (je kan het stimuleren of juist niet).

Het is daarom belangrijk om voor aanschaf van de pup je te verdiepen in de ras-typische karakter eigenschappen. Dit om teleurstellingen te voorkomen.

Indien je dit niet heb gedaan, doe dit dan alsnog als de pup eenmaal in huis is. Het verklaart vaak waar bepaalde (ongewenste) gedragingen uit voort (kunnen) komen.

In eerste instantie ligt er een hoop verantwoordelijkheid bij de fokker.

Welke honden gebruikt hij voor de fok en hoe groeien de pups de eerste weken van hun leven op.

In deze belangrijke periode gaan de pups meestal (zo rond de 8 weken) naar hun nieuwe huisje.

Dit is wel zo prettig omdat de pups in deze periode heel onbevangen zijn.

Helaas wordt het door de nieuwe baasjes nogal eens onderschat hoe belangrijk deze periode is voor de rest van de hond zijn leven en dat van jullie samen.

Meestal komen de pups dus in hun belangrijkste fase, de socialisatie-periode (= tot 12 weken), bij je in huis.

De pup is nu onderzoekend, nieuwsgierig, zal zich na een schrik-reactie snel herstellen, erg leergierig.

Dat is wel zo fijn omdat het socialiseren (zowel met levende wezens als met diverse omgevingen) dan het gemakkelijkste gaat.

Ga erop uit met de pup.

Naar de markt, in een lift, met het openbaar vervoer, winkelcentra in, naar het bos en het strand, dierentuin, kinderboerderij, speeltuinen, kleuterscholen, dierentuin, enz.

Zo leren de pups omgaan met vreemde geluiden, omgevingen, ondergronden enz.

Ze leren ook omgaan met de diversiteit aan levende wezens, hoe deze eruit zien, ruiken, zich gedragen en allerlei materialen met zich meenemen (kinderwagens, petjes, paraplu's, kleuren, kleding, enz.)

Het is ook belangrijk voor iedere pup, dat ze leren hoe andere honden eruit zien en reageren.

Harig of juist niet, met staart of zonder staart evt. met een krul of juist tussen de benen, opstaande haren, staande oren of hangende, enz.

Hoe meer positieve indrukken de pup op doet in deze periode, hoe gemakkelijker meestal hun volgende fase, de angst fase (= van 12 weken tot 6 maanden), verloopt. Wat heel belangrijk is, is dat de pup genoeg rust krijgt om al deze indrukken te verwerken.

Het is niet zo dat na 12 weken het socialiseren niet meer nodig is. Het gehele eerste jaar is het erg belangrijk om plekken en situaties herhaaldelijk te blijven opzoeken. Maar ook daarna is het een uitdaging voor de hond om op nieuw terrein te komen en nieuwe situaties mee te maken (geestelijke en lichamelijke uitdagingen te krijgen).

Je mag de pup best op je arm nemen als je bijv. de eerste keren naar erg drukke omgevingen gaat zoals de markt. Zo voorkom je dat het een on-prettige (negatieve) ervaring wordt omdat ze bijv. onder de voet worden gelopen of iedereen hem optilt (dit altijd voorkomen).

Hij leert hierdoor ook dat je hem beschermt en dat hij veilig is bij jou.

Wat ook bij de socialisatie hoort is:

het tandjes kijken, betasten, oren schoonmaken, plat liggen, wassen e.d.

Indien de hond dit allemaal niet toestaat dan is het bijzonder lastig om als de hond wat mankeert, hem te (laten) onderzoeken en/of te behandelen. Dan zal de hond waarschijnlijk vaker dan gewenst onder narcose moeten terwijl dit voorkomen had kunnen worden door simpele dagelijkse oefeningetjes.

Om te zorgen dat mensen zich niet hoeven te ergeren aan de hond, leer hem dat hij niet zomaar overal zijn behoeften mag doen. Ruim deze ook altijd op en laat de hond nergens plassen waar het irritatie kan opwekken (niet tegen auto's of heggen aan, niet op plaatsen waar de geur blijft hangen enz.).

Maar ook zijn gedrag maakt uit. Springt hij tegen iedereen op of gaat hij iedere keer helemaal uit zijn dak tegen mens of dier, dan kan je niet echt zeggen dat je met een fijne, betrouwbare en sociale hond over straat gaat.

Helaas zijn er nog vele mensen (en helaas ook fokkers) die deze socialisatie (opvoeding) niet belangrijk vinden en dus onderschatten. De gevolgen hiervan horen we jammer genoeg geregeld op het nieuws en zien we aan de overvolle asiels.

Als honden niet vanaf het begin goed zijn gesocialiseerd (bij de fokker alleen maar in een schuur hebben gelegen bijv.), dan zal dit meestal flink wat problemen geven.

Ze zijn vaak angstig en terughoudend. Hierdoor zal de neiging tot bijten in de situatie dat ze niet kunnen vluchten, vele malen sterker zijn dan bij goed gesocialiseerde pups.

Alleen de kreet dat de pups in de woonkamer zijn opgegroeid is niet voldoende. Het gaat ook om de interactie die de fokker met de pups heeft maar ook aan de pups geeft met andere levende wezens en materialen.

Jammer genoeg maken wij het hier op D.T.S. vaak mee dat er honden komen die last hebben van angst-bijten terwijl dit dus door goede socialisatie (meestal) voorkomen had kunnen worden.

Het kan zelfs zover komen dat dit gedrag (kennel-syndroom) onherstelbaar is en euthanasie nog de enige optie is.

Doe daarom meer dan je best om de pup met véééééél geduld en consequentie al deze fases, in volledige veiligheid te helpen doorstaan. Zodat je hem alle mogelijkheden bied op een vrolijk en veilig leven samen met jou.

Hoofdstuk 3 WAT IS EEN HOND EN HOE LEERT HIJ

De basis voor een fijne verstandhouding met je hond, ligt in veiligheid bieden, wederzijds respect en vertrouwen. Om dit voor elkaar te krijgen is het gemakkelijk om kennis te hebben van wat een hond is en hoe hij leert.

Er zijn inmiddels vele boeken geschreven en de wetenschap doet hierin nog steeds onderzoek (gedrag en training). Vroeger dachten we dat voedsel het allerbelangrijkste is voor de hond. Inmiddels is de conclusie getrokken dat een veilige haven vele malen belangrijker is om een ontspannen en stabiele hond te krijgen. Ook is het voor de hond noodzakelijk dat wij in al zijn behoeftes voorzien (veilige haven, eten, uitdaging, sociale contacten, beweging, enz.).

Een hond is een roedeldier en zal alles wat hij nodig heeft ook binnen de roedel moeten kunnen vinden. Vooral een goede stabiele balans binnen de roedel (duidelijke regels en een hoop liefde) draagt bij om een "rustige", volgzame, lichamelijk en geestelijk gezonde hond te krijgen.

Jullie hebben door de keuze te maken om een hond aan te schaffen, de verantwoording op jullie genomen om hem d.m.v. o.a. consequentie, ontspanning, training en spel te leren wat je van hem verlangt maar ook om hem te voorzien in zijn behoeftes.

Wees vooral als de pup net in huis is, bewust dat deze het ABC niet kent, 't is een baby-pup. Het enige wat deze pup kent is lichaamstaal van puppen onder elkaar en als ze geluk hebben ook van bijv. andere volwassen honden. Hoe meer kennis je heb van de lichaamstaal en van de manier waarop honden leren, hoe gemakkelijker je de pup kan trainen. Ook "kunstjes" doen zoals pootje geven, rollen, mooi zitten en noem maar op is voor de pup een leuke uitdaging om te leren en om een band met je te krijgen.

Onze honden gaan diverse stadia van geestelijke groei door (net als alle zoogdieren). De eerste 2 fases maken ze mee bij de fokker, de neonatale (0-2 weken) en de overgangsfase (2-3 weken). Ogen en oren gaan open en ze beginnen met lopen.

De volgende fases zijn de inprentings- en de socialisatiefase (3-12 weken). Dit zijn de **aller belangrijkste** fases in het leven van een hond. Meestal komt de pup rond de 8 weken oud bij je in huis, tot die tijd hoort de fokker hier mee bezig te zijn. Hierin moet je ze zowel met zoveel mogelijk verschillende wezens laten kennis maken als met de diverse omgevingen, dingen, geluiden, ondergronden, enz. Ze zijn tijdens deze fases eerder nieuwsgierig en onbevangen dan teruggetrokken en angstig.

ALLES WAT JE DE PUP IN DEZE FASE LEERT GOED OF FOUT, BEPAALD ZIJN TOEKOMST

De 4^e fase is de angstfase (12 weken - 6 maanden). In deze fase is het normaal dat de pup zich meer terug houdend opstelt. Niet alles is alleen nog maar leuk. Zijn natuurlijk bescherming om voorzichtig te zijn komt naar boven en zijn herstelveermogen na schrik wordt minder en zal eerder omslaan naar vlucht gedrag. Houd hier goed rekening mee en geef de pup de kans, tijd en steun om moed te verzamelen om dat waar hij "angst" voor heeft te gaan onderzoeken.

Als de pup door deze fase heen is, komt hij in de 5^e fase, de puberteit (6 maanden - 14 maanden). Deze fase vraagt om een consequent leiderschap en vaak meer begrenzen (om slecht gedrag te voorkomen) maar ook een hoop geduld en begrip.

De pup raakt een beetje de weg kwijt onder de invloed van de hormonen. Teefje wordt loops, een reutje gaat zijn poot optillen en interesse tonen in teefjes.

Het luisteren gaat minder goed omdat ze hun grenzen aan het onderzoeken zijn.

Vanaf ongeveer de 14^e maand gaan ze over naar hun volwassen fase.

De hond groeit zowel lichamelijk (bepiering) als geestelijk nog door.

Het karakter ligt in grote lijnen vast en in de hoogte zal de hond niet meer groeien.

Het is nu zaak om als baasje, de hond de rest van zijn leven tegemoet te komen in zijn behoeftes voor veiligheid tot en met lichamelijke en geestelijke uitdagingen en verzorging tot zijn dood toe.

Leren

Honden leren door **stimulatie** (bijv. snoepje, pleziertje) dit geeft hun de **motivatie** om te **reageren** (op bijv. een commando).

Een hond zal daarin altijd de afweging maken of de stimulatie genoeg motivatie is om te reageren.

Het is de hond die bepaald wat een beloning en een correctie is.

Als deze niet werken dan moet je dus uitzoeken wat wel werkt. Maar geef de hond ook de tijd om uit te knobbelen wat je bedoeld.

Voorbeeld: als de hond te druk wordt ga je stilstaan, je doet voor de rest niets (geen geluid of beweging). Op een gegeven moment zal de hond omdat hij niets anders meer kan verzinnen, voor/naast je gaan staan/zitten/liggen en dan kan je hem daarvoor belonen. Want dat is wat je wil rust en aandacht.

Het goede gedrag wat de pup uit zichzelf vertoont, dient ook beloont te worden (heel belangrijk). Ook het voorkomen van slecht gedrag is een goede trainingstechniek.

Voorbeeld: het gebruik van de bench om te voorkomen dat hij de boel sloopt als je er niet bij bent (zelf-belonend gedrag is een zeer sterke motivatie voor de hond)

of

als de bel gaat 1 of 2 sec. wachten voordat je open gaat doen, dit om te voorkomen dat de pup direct verband legt tussen bel en visite.

Het is sowieso goed om de pup te leren om elke keer rustig te wachten als je iets onderneemt zoals bijv. als je hem los klikt van de lijn, als je de (auto) deur open doet, je jas aan trekt e.d.

of

als de pup aan iets knaagt, bijv. de stoelpoot, en er zit een spijker welke hem zeer doet dan zal hij het knagen aan die stoelpoot niet snel herhalen.

Er vind correctie door de spijker plaats en er volgt geen beloning van ons.

Meestal zitten er geen corrigerende spijkers in een stoelpoot, dus zullen wij de pup moeten leren dat het niet mag.

Zodra de pup zijn tanden erin zet (wil inzetten), leid je hem af d.m.v. een geluidje of NEE zeggen op een lagere toon (= afbreken ongewenst gedrag). Zodra hij zijn aandacht op je gevestigd heeft beloon je hem door iets weg te gooien/te geven waar hij wel op mag kauwen (= alternatief bieden).

LET OP: dat je hem ook beloont als hij daadwerkelijk gaat kauwen op dat wat je hem gegeven heb. Het alternatief moet sterker zijn dan wat niet mag om goed gedrag te laten herhalen.

Al het ongewenste gedrag wat je voorkomt hoef je later niet meer om te gaan buigen naar gewenst gedrag.

Let er goed op dat als je beloond dit direct op het moment doet dat de pup iets goed doet en niet te hoog of te enthousiast.

BELONEN ZAL HERHALING VAN HET GEDRAG WAT BELOOND WORDT, TOT GEVOLG HEBBEN

Doe je best om met alles zo consequent mogelijk te zijn, 's winters niet tegen je op springen, dan zomers ook niet.

Het corrigeren (straffen) van een pup dient met die intensiteit te gebeuren waarin de pup het ongewenste gedrag vertoont maar ook op de juiste manier, het juiste moment en erg zorgvuldig. Corrigeren aan de lijn moet plaatsvinden vanuit de slappe lijn met een kort en venijnig rukje (imitatie honden-correctie met de bek/tanden).

Voor het corrigeren zonder lijn zijn diverse mogelijkheden, een woordje/geluid, negeren, "poot" opleggen, zorgen dat 't ie niets kan en met het ouder worden kan je hem ook op rustige wijze duidelijker domineren, zoals hem op zijn zij/rug dwingen totdat hij ontspant en zich overgeeft. Let bij het corrigeren erop dat je houding juist is (vooral rustig, beheerst en daadkrachtig).

Voorbeeld intensiteit: als hij alleen maar niet luistert (omdat je niet interessant genoeg bent) hoef je hem hiervoor niet op zijn rug te gooien. Eigenlijk is het altijd zo dat als pups/honden niet luisteren dit komt omdat **wij** iets niet goed doen.

Voorbeeld tijdstip: je roept de hond maar hij komt niet, na een kwartier komt hij alsnog naar je toe. De meeste baasjes hebben nu de neiging om de hond te vertellen dat hij stout is (= corrigeren). Wat zal de hond de volgende keer doen als je hem roept? Inderdaad niet komen, want het levert hem niets leuks op. Juist nu een blijde baas zijn = stimulerend om volgende keer sneller te komen.

Probleemgedrag ontwikkelt zich vaak omdat **WIJ** iets niet goed doen. Als je o.a. op de verkeerde momenten beloond of corrigeert (te vroeg / te laat), niet consequent bent, geen veiligheid, regels en duidelijkheid biedt heb je grote kans dat er zich probleem gedrag zal ontwikkelen, voorbeeld: je borstelt de hond en hij gromt; je stopt en gaat niet verder.

De hond leert nu dat hij met zijn grommen jou iets kan laten doen, namelijk stoppen waar je mee bezig bent. Zijn grommen levert hem dus wat op!

Hou er tijdens het trainen rekening mee dat een pup hooguit 20 min. concentratievermogen heeft. Hierna zal hij gaan lopen klieren. Doe daarom diverse malen per dag korte oefeningetjes met hem die jij begint en eindigt. Je moet stoppen zodra de oefening goed gaat zodat de pup er plezier in blijft houden (hij onthoud het goede gevoel). Eigenlijk zijn de allerbelangrijkste oefeningen:

de naam leren	hij leert dat het leuk is om naar zijn naam te luisteren (binding)
aandacht vragen	hij leert dat hij op de baas moet letten voor leuke of lekkere dingen (respect)
wachten/hier	hij leert altijd direct stil te staan of te komen op dit commando (veiligheid)

Als een pup moe wordt gaat hij lopen vervelen. Geef hem dan zijn rust zodat hij alles wat hij meegemaakt heeft kan verwerken en weer rustig kan worden in zijn koppie en lijf.

Het lijkt zo leuk als de pup als een gek achter zijn staart aan rondjes draait.

Meestal doen alle pups dat wel een keer (of vaker). Als het te vaak en te lang duurt dan moet dit gedrag direct gestopt worden. Dit is obsessief gedrag en kan doorslaan naar het knauwen op zijn eigen staart. Dit is een voorbeeld van obsessief gedrag, maar het komt in vele vormen voor.

Het is gedrag wat niet toegestaan moet worden omdat de pup dan doordraait in zijn koppie. Een hond wil zich zo niet voelen of angstig of een andere onaangename gevoelsbeleving.

Een hond wil gewoon in balans en veilig zijn, weten waar hij aan toe is en wat hij kan verwachten. Bied hem die stabiliteit en hij zal voor de rest van zijn leven een fijne kameraad zijn.

Doe geen dingen die de pup (hond) niet snapt, bijv.

- ✓ Handelen/corrigeren uit boosheid of frustratie
- ✓ Constant aan de lijn rukken
- ✓ Te snel doorgaan met van alles en nog wat
- ✓ Slaan, schoppen

Doe met hem spelen en leer hem zo dat het leuk is om bij je te zijn en samen dingen te ondernemen. Van trucjes leren zoals poot geven, rollen, plat liggen, zoeken, spreken en zwijgen enz. tot lekker wandelen en op zoek naar nieuwe uitdagingen, zoals nieuwe omgevingen, nieuwe trainingen enz. Dit geeft binding en jij voorziet hem in alles wat hij nodig heeft terwijl je toch bepaald (zoals een leider) wat er gebeurd, wanneer en hoe.

BELANGRIJK BIJ HET TRAINEN VAN JE PUP, o.a.:

- ✓ Geduld
- ✓ Consequentie
- ✓ Veiligheid bieden
- ✓ Lichaamstaal van je hond leren
- ✓ Rustig blijven
- ✓ Genoeg stimulatie geven om te luisteren
- ✓ Pup genoeg rust geven **HEEL BELANGRIJK !!**
- ✓ Hond bepaald wat een beloning/correctie is
- ✓ Belonen/corrigeren mag nooit angst geven
- ✓ Belonen/corrigeren op juiste moment en manier (corr.: schuin omhoog naar je toe)
- ✓ Ongewenst gedrag voorkomen
- ✓ Skelet niet overbelasten
- ✓ Obsessief gedrag stoppen
- ✓ Oefenen tandjes kijken en betasten
- ✓ Niet met andere zaken bezig zijn als je aan het uitlaten/trainen bent

NORMAAL GEDRAG VAN EEN PUP, o.a.:

- ✓ Overal in bijten
- ✓ Thuis luisteren buiten niet (of andersom)
- ✓ Alles onderzoeken met zijn bek
- ✓ Al het nieuwe willen onderzoeken
- ✓ Ergens van schrikken
- ✓ Angst vertonen (vooral in de angst-fase 12 weken-6 maanden)

FABELS, o.a.:

- ✓ Een volwassen hond doet een pup nooit wat
- ✓ Een hond moet overal plassen en snuffelen

SOCIALE OMGANG, o.a.:

- ✓ Poep opruimen
- ✓ Let op waar je de hond laat plassen
- ✓ Roep je loslopende hond altijd bij je als iets jullie nadert
- ✓ Niet tegen mensen op laten springen, blaffen of ander irriterend gedrag vertonen

Hoofdstuk 4 ZINDELIJKHEIDSTRAINING VAN DE PUP

Zoals bij alles tijdens het opvoeden vraagt ook de zindelijkheidstraining geduld.
Bij de één meer dan bij de ander.

Bij het zindelijk maken van de pup dien je zelf goed op te letten wanneer de pup wat moet.
De pup zal na en tijdens alles wat hij de hele dag doet, zijn behoeftes moeten doen. Ga vooral niet zitten wachten totdat hij het zelf aan geeft, want dat doen ze gewoon niet of te laat als ze wat ouder zijn. Ook moet je leren wanneer en hoe de pup het zelf aangeeft.

Zo moet hij direct naar buiten na:

- het wakker worden
- het drinken
- het eten
- het spelen (ook tijdens)
- gewoon na alles wat hij doet als hij wakker is

Als je naar buiten gaat omdat de pup wat moet doen, doe dit dan zoveel mogelijk op 1 plek (ga niet iedere keer hele stukken wandelen). De pup ruikt op deze manier iedere keer zijn geur en zal eerder de neiging hebben om alles te doen. Hierna wordt hij de hemel in geprezen en ga je weer naar binnen.

Voor 's nachts helpt het om

- na 20.00 uur geen drinken en eten meer te geven
- slaapplek zo klein mogelijk
- geen kranten in de bench
- als de pup je 's nachts wakker maakt ga dan gelijk (rustig) naar buiten

De pup op de krant binnenshuis leren plassen is niet echt effectief. Meestal leren ze dit wel bij de fokker omdat deze niet met de puppen naar buiten kan hollen.

Vind de pup het eng om het buiten te doen (geen krant), neem in het begin dan een krantje mee.

Over hoelang een pup erover doet om echt zindelijk te worden, valt niets te zeggen.

Sommige zijn (vooral 's nachts) al heel snel zindelijk en sommige doen er heel lang over (zo'n 8 - 12 maanden).

Niet iedere pup zal zijn signaal bevestigen met geluid dus het is aan jou om zijn signaal op te pikken.

Hoe sneller jij door heb wanneer de pup moet en hoe hij het aan geeft, hoe sneller hij zindelijk zal zijn.

Hoofdstuk 5 BENCHTRAINING VAN DE PUP

De bench moet een plek worden waar de hond zich **100% veilig en ontspannen voelt**.

Hij wordt daar met rust gelaten door iedereen, krijgt er lekker zijn eten en 's nachts is het een vertrouwt bedje.

De allerbelangrijkste regel voor de bench is: het is **NOOIT** een strafplek.

Leg de gehele dag door lekkers en speelgoed in de bench. Dit is zelfbelonend gedrag wat een goede trainingsmethode is. Zo gaat de pup uit zichzelf de plek aangenaam vinden en er iedere keer weer heen om te kijken of er nog wat te halen valt. Doe ook het eten geven in de bench en leg er iets in wat naar jezelf ruikt. Zo gaat de pup je geur en veilig voelen al snel samenvoegen.

Doe de pup de gehele dag door geregeld in de bench leggen als hij moet slapen (rusten).

Wordt hij wakker haal hem gelijk rustig uit de bench en ga met hem naar buiten.

De ene pup is gemakkelijker dan de andere pup, dus vaak wakker of al gewoon doorslapen.

Als je al gelijk een bench gekocht heb op maat van de volwassen hond, maak hem kleiner door bijv. de slaapplek in een doos te maken.

Hulpmiddeltjes voor pups die het alleen zijn niet fijn vinden

- een fles vullen met warm water, handdoek er omheen
- iets wat naar jou ruikt en/of een knuffeltje (als die heel gelaten worden en het liefst zonder pieper)
- het speeltje/lapje stof bij de fokker vandaan
- bench naast het bed
- draadbench eventueel d.m.v. een doek er overheen hangen grot-achtig maken.

Voordat je de pup in de bench zet laat je hem nog even plassen en poepen.

Zodat je zeker weet dat als hij gelijk begint te piepen, dit niet komt doordat hij naar buiten moet.

Je mag de bench in het begin best naast je bed zetten, zodat hij hoort dat je er bent. Het geluid van je ademhaling kan al genoeg zijn om hem gerust te stellen. Begint hij toch te piepen, dan doe je dit negeren. Meestal vallen ze vrij vlot in slaap omdat ze moe zijn van de hele dag.

Beginnen ze 's nachts te piepen dan haal je de pup uit de bench. Doe dit in alle rust, dus geen enthousiaste gesprekje (natuurlijk wel even belonen als 't ie buiten z'n behoefte heeft gedaan) of vrolijke begroetingen. Leg de pup weer terug in de bench, knuffel hem even en ga verder met slapen.

Als je hoort dat de pup echt over de rooien gaat mag je best even laten weten dat je er bent. Soms is het al genoeg als je even je hand langs de bench laat hangen en soms moet je hem even knuffelen. Maar **NOOIT** uit de bench halen op dat moment en altijd in alle rust.

Als je overdag met de bench traint, geldt eigenlijk hetzelfde.

Als de pup piept mag hij er niet uit (als je zeker weet dat 't ie niet naar buiten moet).

Als de pup stil is dan laat je hem er gelijk uit. Hierdoor leert hij stil te zijn omdat dit hem wat oplevert (in dit geval bijv. vrijheid, een kroel).

Ga niet overdreven enthousiast doen als je hem er weer uit laat. Dit kan hem juist weer onrustig maken in de bench omdat hij gaat wachten op dit pleziertje.

Voordat je de pup de eerste keer echt alleen thuis laat, doe dit dan eerst oefenen door de pup in de bench te doen en dan de kamer uit te gaan (je bent dan uit zicht). Zolang hij piept mag je niet de kamer in gaan.

Dat doe je direct op het moment dat hij stil is.

Zorg er voor dat de bench schoon blijft. Dus mocht hij bijv. 3x per dag een ongelukje hebben, dan doe je 3x per dag de bench verschonen.

Als je geluk heb dan is de fokker al met de training begonnen, door de puppen in het nest een aparte slaap en ontlasting plek te hebben gegeven.

Besef dat de pup tot nu toe nog nooit alleen geweest is en alles nieuw is, het is een baby-pup.

Heb héél véél geduld en wees consequent en rustig, dat zal de pup helpen om alles snel te leren.

Hoofdstuk 6 KINDEREN EN DE PUP/HOND

!!!! LAAT NOOIT JE (KLEINE) KINDEREN ALLEEN MET DE HOND !!!!

Dat een hond in het gezin goed is voor de emotionele ontwikkeling van je kind is algemeen bekend. Het is helaas ook bekend dat de meeste bijtincidenten met de eigen hond gebeuren.

(KLEINE) KINDEREN

Kinderen beleven plezier aan het hebben van een hond en honden kunnen geweldig spelen met kinderen. Toch worden nog steeds veel kinderen vooral door de eigen hond gebeten.

Een kind is fysiek niet opgewassen tegen een hond en bovendien is een kind kwetsbaar omdat de bek van de hond precies ter hoogte van het gezichtje zit.

Het is heel goed mogelijk om ervoor te zorgen dat kinderen en honden goed met elkaar omgaan zolang je als ouder/verzorger maar bepaalde regels in acht neemt.

Het belangrijkste om bijtincidenten te voorkomen is je kind te leren dat een hond **GEEN** speelgoed is en je hond te leren dat zijn plekje binnen de roedel (het gezin) onderaan is. Dit is in het geheel niet zielig voor de hond maar juist heel comfortabel en gezellig. Een hond weet instinctmatig wat rangorde binnen een roedel inhoud. Er zijn maar weinig honden die als leider geboren worden en juist onzeker (agressie is bijv. een uiting daarvan) worden als dit wel van ze verwacht wordt omdat jij de leiding niet neemt. Dus gewoon consequent aan de hond duidelijk blijven maken dat het kind boven hem staat en jij bepaalt wie, wat en wanneer iets mag of juist niet.

De hond ziet (kleine) kinderen als een gelijke of een lagere in de rangorde, dus mag hij het kind corrigeren volgens de hondentaal. Het kind wordt door de hond pas als hoger gezien als de puberteit bij het kind intreed (hormonen).

Belangrijk:

- Bij een conflict corrigeer je **EERST** de hond en dan het kind
- Laat de hond **NOOIT** letterlijk hoger zijn als het kind
- Altijd **EERST** het kind begroeten (de hond negeren totdat hij rustig is)
- Til het kind op

Leer je kind dat de hond **GEEN** speelgoed is en respect verdient. Bijv. als de hond van het kind wegloupt dan mag het kind hem niet blijven achtervolgen. Hiermee geeft de hond aan dat hij met rust gelaten wil worden. Ook mag het kind bijv. niet met de hond slepen/optillen alsof het een knuffeldier is.

Een kind doet een pup al heel snel onbewust pijn en dat is een negatieve ervaring en werkt dus averechts op de verstandhouding met **alle** kinderen.

Als je zelf geen (kleine) kinderen heb, laat de pup/hond dan al snel op een positieve manier kennismaken met baby's, peuters en (kleine) kinderen door bijv. bij een schoolplein te gaan staan als de kinderen buiten spelen of als je vrienden met kinderen heb vragen of deze langs willen komen. Kinderen bewegen anders, zijn meestal drukker, praten hoger en harder, zijn ongecontroleerder. Laat als je het vertrouwt, het kind de hond een brokje geven vanaf de platte hand.

Meestal zijn kinderen en honden goede maatjes en kunnen ze een hoop van elkaar leren. Veel gaat meestal spelenderwijs en vanzelf.

Maar jou consequentie naar het kind én de hond toe bepaalt hoe soepel en gemakkelijk dit verloopt.

Vergeet NOOIT dat je lieve pup altijd een dier zal blijven. Dit houdt in dat hij altijd vanuit zijn aangeboren hondengedrag zal willen handelen. Hun communicatie verschilt op sommige punten met ons omdat wij bijv. geen staart hebben maar wel weer 2 handen.

Hun communicatie gebeurt d.m.v. lichaamstaal (houding lichaam/staart/kop/e.d.), geluiden maken (piepen/grommen/blaffen/e.d.) maar ook door corrigerend te bijten. Dit houdt gelijk in dat als de hond vindt dat het kind niet naar hem luistert in hondentaal (meestal heeft de hond het kind dan al een tijdje genegeerd, is de hond dan al weggelopen, heeft al zachtjes gegromd e.d.) hij het kind ook corrigerend kan bijten. Dus ga er vanuit dat als je kind zegt "maar ik deed niets", bovenstaande al de oorzaak kan zijn.

En een kind dat weet dat het stout is geweest zal niet altijd de waarheid spreken. Dus leer uw kind dat als het genegeerd wordt door de hond of als de hond wegloopt dat het kind de hond dan ook **gelijk** met rust laat maar dat zeker doet zodra de hond naar hem gromt. En leer de hond dat hij niet mag grommen en bijten.

Als je niet zo goed de lichaamstaal van een hond kent informeer je hier zich dan over via boeken e.d.

Wat je kleine kinderen **WEL** samen met de hond kan laten doen **ALTIJD** onder begeleiding ! ! !

- ✓ Zoekspelletjes. Het kind verstopt bijv. de bal en de hond moet hem gaan zoeken
- ✓ Brokjes uit de platte hand geven
- ✓ Apporteespelletjes (zelf het speeltje van de hond pakken en aan het kind geven totdat de hond door heeft dat het kind hoger geplaatst is)
- ✓ Het kind laten helpen met het hondenvoer klaarmaken (het pas laten geven als de hond door heeft dat het kind hoger geplaatst is)
- ✓ Het kind meenemen met de uitlaat
- ✓ Lekker kriebelen en aaien
- ✓ Het kind leren om de hond niet recht in zijn ogen aan te kijken (dit is in hondentaal al een uiting van dominantie)

Wat je kleine kinderen **NIET** samen met de hond kan laten doen.

- ✓ NIET naar de hond toe laten kruipen
- ✓ Geen speeltjes e.d. van de hond af laten pakken
- ✓ NIET overdreven druk doen in de buurt van de hond
- ✓ NIET met de hond bemoeien als deze staat te eten
- ✓ Geen dominante houding aannemen tegenover de hond, bijv. er overheen hangen, er bovenop liggen. Het is heel goed mogelijk dat de hond dit accepteert als jij in de buurt bent. Maar als dit gebeurt als je bijv. net de deur open doet dan kan de hond dit gedrag mogelijk niet accepteren terwijl het voor het kind normaal is om te doen
- ✓ De hond NIET laten schrikken
- ✓ De hond helemaal met rust laten als deze ligt te slapen
- ✓ GEEN commando's laten geven (tot ongeveer de leeftijd van 7 jaar)
- ✓ Kinderen NOOIT alleen naar buiten laten gaan met de hond
- ✓ De hond NOOIT als speelgoed laten gebruiken

Leer je kinderen ook dat vreemde honden anders zijn dan de hond in hun eigen gezin.

- ✓ Altijd eerst aan de eigenaar vragen of je de hond mag en kan aaien; GEEN eigenaar NIET aaien
- ✓ Rustig blijven, armen naar beneden en eventueel even handen weg als er een vreemde hond op je af komt, zeker NIET weg hollen, en vraag of de eigenaar hem terug wil roepen
- ✓ De hond altijd laag benaderen met de hand, dus van onderaf met een platte hand en de hond laten ruiken aan de handpalm. Loopt de hond weg dan de hond voor de rest met rust laten (negeren). Blijft de hond staan dan de hond aan onder- of zijkant van de kop laten aaien (bovenop de kop/hond is weer dominant gedrag tegenover de hond)

BABY (OPKOMST)

Vanaf het moment dat je weet dat er een baby op komst is moet je gaan werken aan de goede relatie tussen kind en hond.

Het is nu belangrijk dat de hond bepaalde commando's en gedragingen leert of juist afleert. Tijdens de zwangerschap kun je je aandacht richten om deze commando's te leren (als de hond deze nog niet kent), zoals op commando "op je plaats" en het niet trekken aan de riem tijdens het wandelen (ivm de kinderwagen) maar ook bijv. het niet springen of op de achterpoten staan en het wennen aan de kinderwagen.

Probeer een voorstelling te maken hoe je het wil hebben en kijk hoe de hond zich nu gedraagt zodat je weet welke punten je aandacht moet geven.

Laat hem ook kennismaken met al het nieuwe in huis (een hond is van nature erg nieuwsgierig).

Voor de rest is de kinderkamer taboe. Hij mag best erbij zijn, maar niet verder dan de drempel.

Hoe rustiger en stabiel erbij, hoe gemakkelijker het is met de kleine erbij.

Het commando plaats, mag nooit als straf worden gegeven. Maak het juist zo leuk mogelijk met iets lekkers of een speeltje. Voor de echte rust/veiligheid in huis kan je de hond wennen aan een bench.

Als de baby er eenmaal is moet je er in ieder geval voor zorgen dat de hond de nieuwkomer beschouwt als iets leuks. Als je gelijk op barse toon tegen de hond praat zodra hij bij de baby in de buurt komt, zal de hond al snel de baby niet leuk meer vinden.

Vanaf de eerste keer dat de baby er echt is, bepaal jij de afstand van de hond tot de baby.

Voor een goede verstandhouding is het juist nodig dat hij leert dat het kind hoger is en om de baby te ruiken hoeft hij echt niet zijn neus in de luiers te steken.

Zorg wel dat het voor hem ook leuk is als de baby wakker is. Maar let er wel op dat alles wat je verzint rustig gedaan wordt. Zo leert de hond dat hij zich rustig te gedragen heeft als er kinderen in de buurt zijn.

Geen vriendschap kan zo mooi zijn als die tussen kind en hond, als de kinderen zich aan bepaalde omgangsregels met de hond houden.

De hond heeft de regels van omgang tussen honden al bij zijn geboorte meegekregen, maar kinderen moeten alle omgangsregels leren.

Zo was er een Jack Russell die een meisje van 5 jaar had gebeten. Wat bleek? De hond lag in de bench te slapen en het kind kroop naar binnen om de hond welterusten te wensen. Hoewel goed bedoeld schrok de hond en beet van zich af. De moeder vond dat de hond dit gedrag van het kind goed moet vinden maar een hond reageert instinctief, schrikken is meestal gelijk bijten.

En neem nu opa, die de kleinkinderen graag op de rug van Herta de Mechelse herder laat rijden. Als Herta dan gromt zegt opa tegen de kindertjes: "je hoeft niet bang te zijn, want als Herta bijt gaat Herta naar het asiel, en dat weet Herta". Zo wordt de hond aangewezen als schuldige, terwijl de baas de kleinkinderen juist fout gedrag aanleert.

Gelukkig zijn er heel veel lieve honden die alles toelaten, maar een hond kan nu eenmaal niet zeggen: "nu even niet, hoepel op". De hond zal eerst negeren, dan weglopen gevolgd door grommen en als laatste middel corrigerend bijten om duidelijk te maken dat hij met rust gelaten wil worden.

**VOED JE KIND EN DE HOND GOED OP
LEER JE KIND RESPECT TE HEBBEN VOOR DE HOND
LEER JE KIND DE LICHAAMSTAAL VAN EEN HOND**

WAT KINDEREN NIET MOETEN DOEN MET/BIJ DE HOND

Het is heel gemakkelijk

Alles wat je bij andere mensen niet doet/mag geldt ook voor de hond

je blijft van andermans eten af			voorkom dat je kind de hond stoort tijdens het
je blijft van andermans speelgoed af			voorkom dat je kind de hond zijn bot/speelgoed af pakt
je gaat niet dicht bij andermans gezicht zitten			voorkom dat zijn gezicht vlak voor de hondenkop is
je maakt anderen niet wakker			voorkom dat je kind de hond stoort tijdens het slapen/rusten
je mag anderen niet pesten			voorkom dat je kind de hond aan zijn oren/staart trekt
je mag niet boven op elkaar klimmen			voorkom dat je kind boven op de hond klimt
je mag anderen niet knijpen			voorkom dat je kind de hond omhelst
je schreeuwt niet naar anderen			voorkom dat je kind schreeuwt de hond

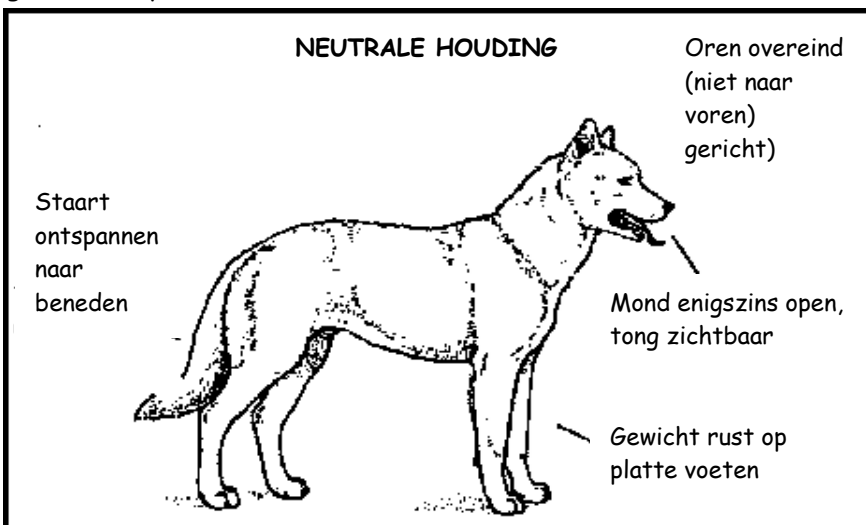
Hoofdstuk 7 LICHAAMSTAAL VAN DE HOND

Omdat een hond niet het ABC kan leren is het veel gemakkelijker als wij kennis hebben van de lichaamstaal van een hond.

De hond zal in eerste instantie reageren op je lichaamstaal (dit is aangeboren) en niet op wat je zegt (dat is training).

Het gemakkelijkste is dat je zo snel mogelijk leert zien, wat de neutrale houding van de hond is. Vanuit deze houding kan je dan aflezen hoe hij zich voelt.

Je hond heeft een neutrale houding als hij gewoon lekker rustig ademhaalt en gedraagt en hij in het geheel ontspannen is.

En dan heb je natuurlijk ook de 2 uiterste houdingen.

- ✓ Een hoge houding (dominant)
- ✓ Een lage houding. (onderdanig/angstig)

Bij het omschrijven/interpreteren van de lichaamstaal van de hond, dien je ook altijd rekening te houden met de ras-specifieke uiterlijke kenmerken van de hond.

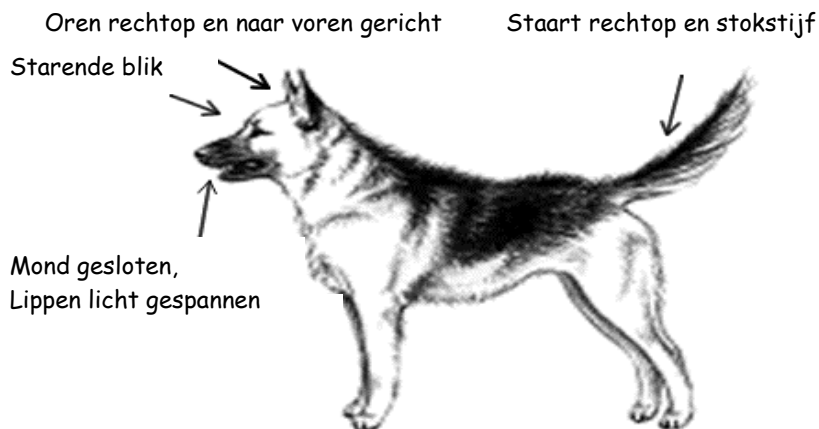
De hoge (dominante) houding

Als een hond deze houding heeft, dan is hij dominant.

Door zich groot te maken geeft hij aan dat hij zich sterk voelt en vol zelfvertrouwen zit.

Dominante gedragingen, o.a.:

Snuit bijten (handen/benen bijten), poot of kop met druk opleggen, bestijgen, blokkeren.

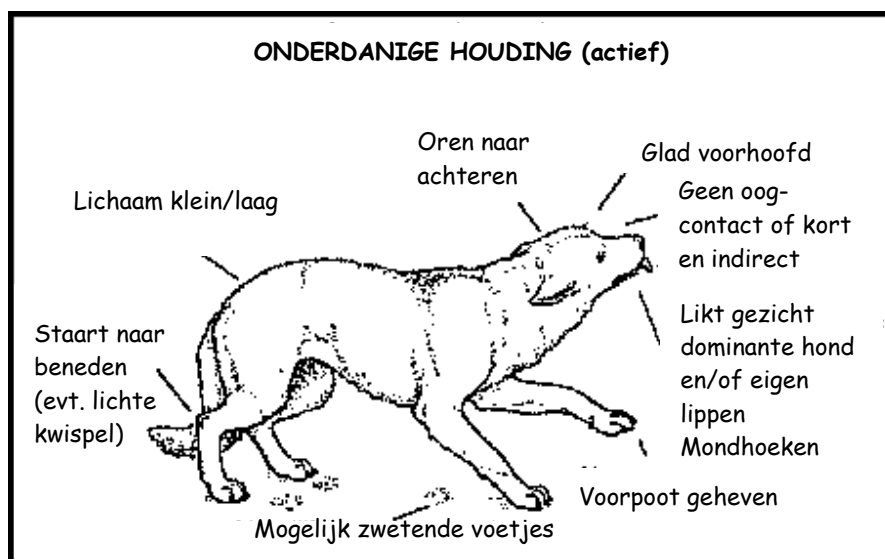
Hond gaat hoog op zijn poten staan, mogelijk komt het haar op zijn rug omhoog, (borstelen)

De lage (onderdanige/angst) houding

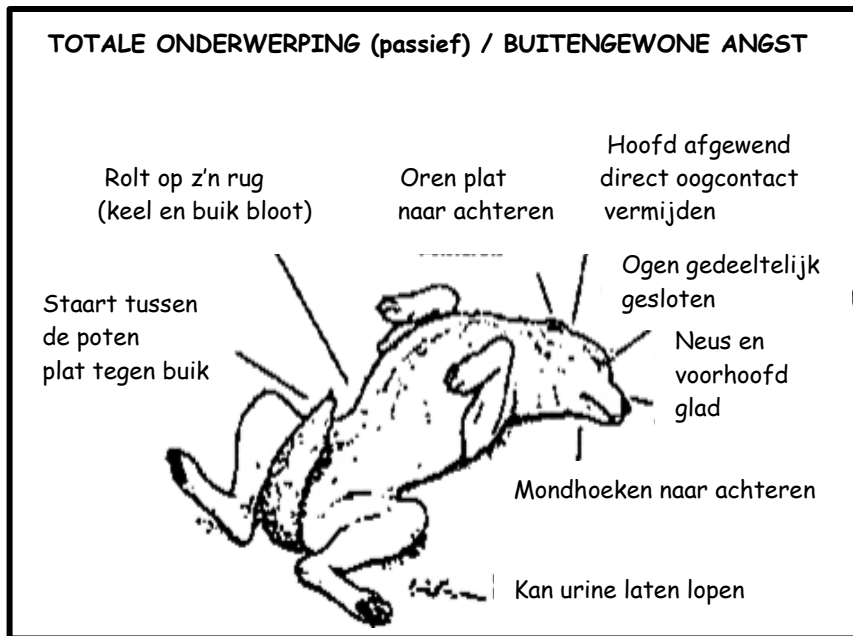
Als een hond deze houding heeft, dan geeft hij aan dat hij onderdanig en/of onzeker is op dat moment.

Met een lage houding wordt bedoeld, dat de gehele houding van de hond laag is.

Al het gedrag en de hele houding zijn er op gericht om een conflict te vermijden.

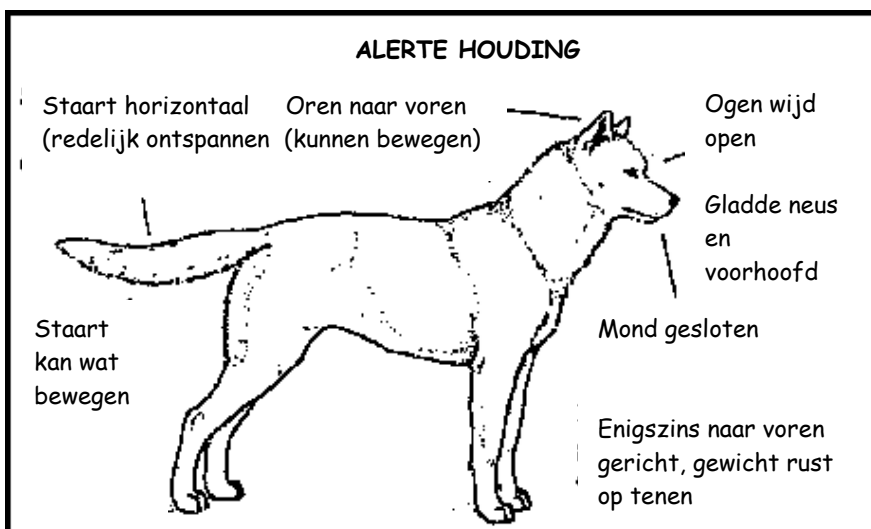
Soms verlaagt een hond zich nog meer, toont zich nog onderdaniger en/of angstiger
 Dit houdt in dat zijn gehele houding nog lager wordt.
 Ook kunnen ze dan hoge geluidjes maken, wijken en/of trillen.

De alerte houding

Als een hond deze houding heeft, dan heeft hij iets geregistreerd wat zijn aandacht vraagt.
 Hoe de hond zal reageren op datgene wat zijn aandacht heeft getrokken, hangt helemaal af van hoe de hond de situatie inschat.

- ✓ als hij het ervaart als iets leuks, dan zal hij enthousiast reageren
- ✓ als hij het ervaart als iets dreigends, dan zal hij een verdedigende (en/of agressieve) houding aannemen of hij kan besluiten om zich terug te trekken.

De agressieve houding

Je hebt een dominantie-agressie en een angst-agressie.

Bij de dominantie-agressie heeft de hond vooraf bepaald, dat hij deze confrontatie gaat winnen (een hond handelt tenslotte alleen als het hem wat op levert). Deze houding zal je dan ook meestal zien verschijnen na het "fixeren" (elkaar in de ogen staren = het afmeten).

Dus om te voorkomen dat de hond dit gedrag vertoont, dien je al in te grijpen voordat de honden gaan fixeren (zorgen dat JIJ de aandacht krijgt).

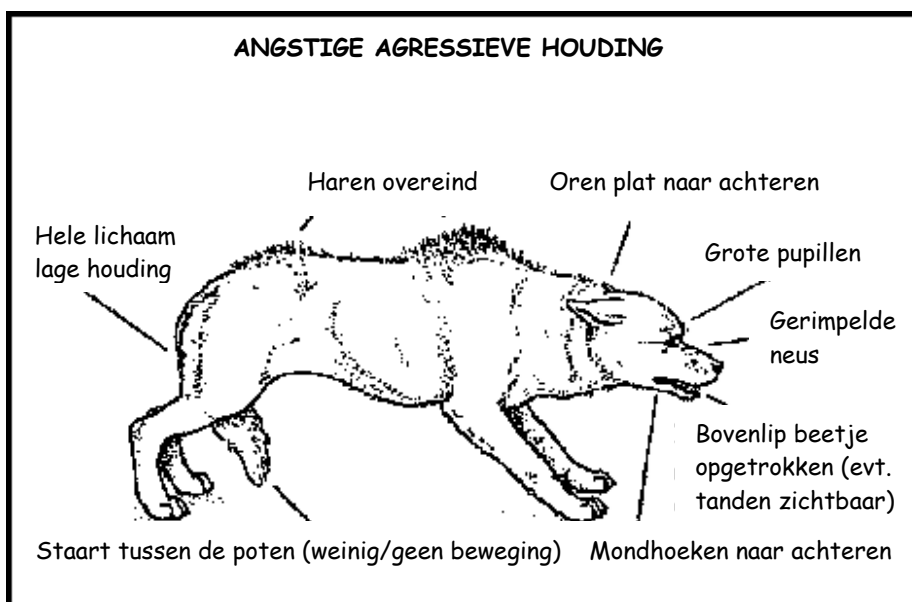
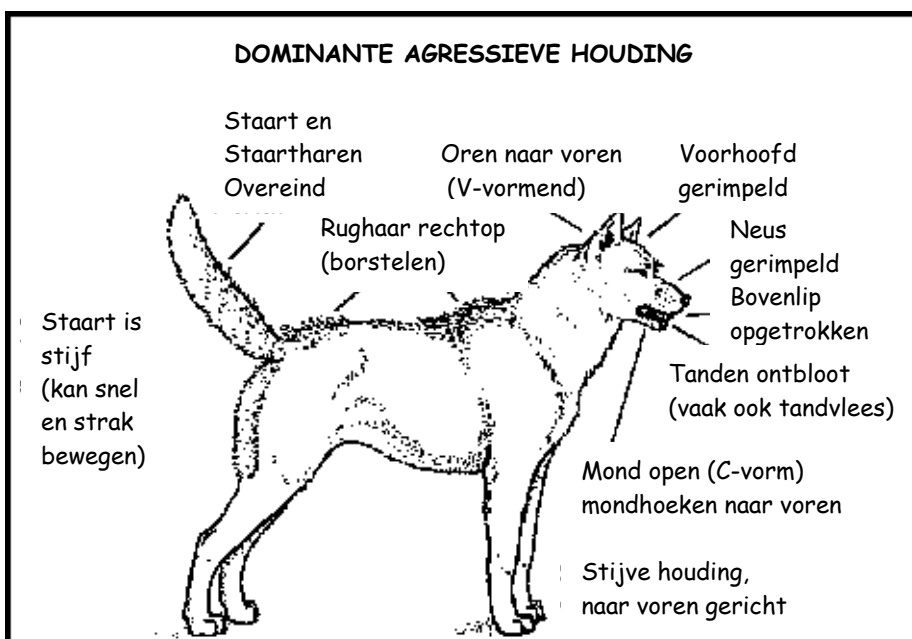
Gedrag wat hierbij hoort is o.a.: fixeren, grommen (hard en in hoogte wisselend), bijten (met bloed).

Als een hond angst-agressie vertoont komt dit doordat hij geen andere uitweg ziet (bijv. vluchten).

Dus geef een hond die ergens angstig voor is de ruimte tot dit object/mens/hond, zodat je voorkomt dat hij gedwongen wordt om dit gedrag te tonen.

Indien de kiezen zichtbaar zijn dan is de hond zover dat er bijt-intentie is.

Zoals je wel begrijpt zijn de houdingen totaal verschillend, hoog = dominant en laag = angst.

De stress (angst) houding

Als de hond deze houding heeft dan heeft hij last van stress (angst).

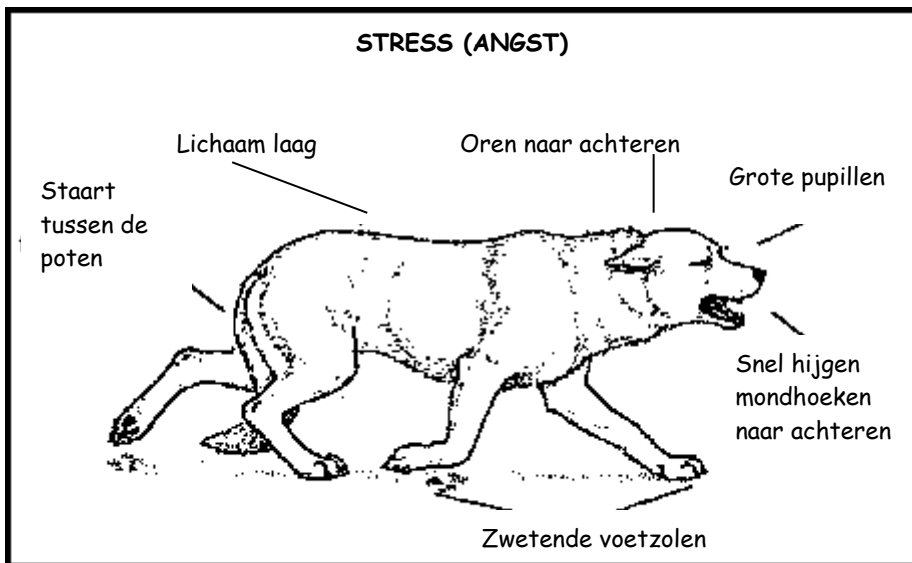
Meestal komt eerst de stress-houding. Als de situatie niet veranderd of de hond wordt niet rustig dan zal de stress overgaan naar angst.

Probeer als de hond deze houding aanneemt hem zover uit de situatie te halen dat hij zich kan leren ontspannen in de buurt van datgene wat hem stress bezorgt.

Hoe groter en sterker de vertrouwensband is met de hond, hoe gemakkelijker het is om de hond zich te laten ontspannen. Jij bent er tenslotte om hem te beschermen (veiligheid) en te steunen.

Gedragingen, o.a.: gapen, grond snuffelen, rollen, likken, krabben, uittrekken, schudden.

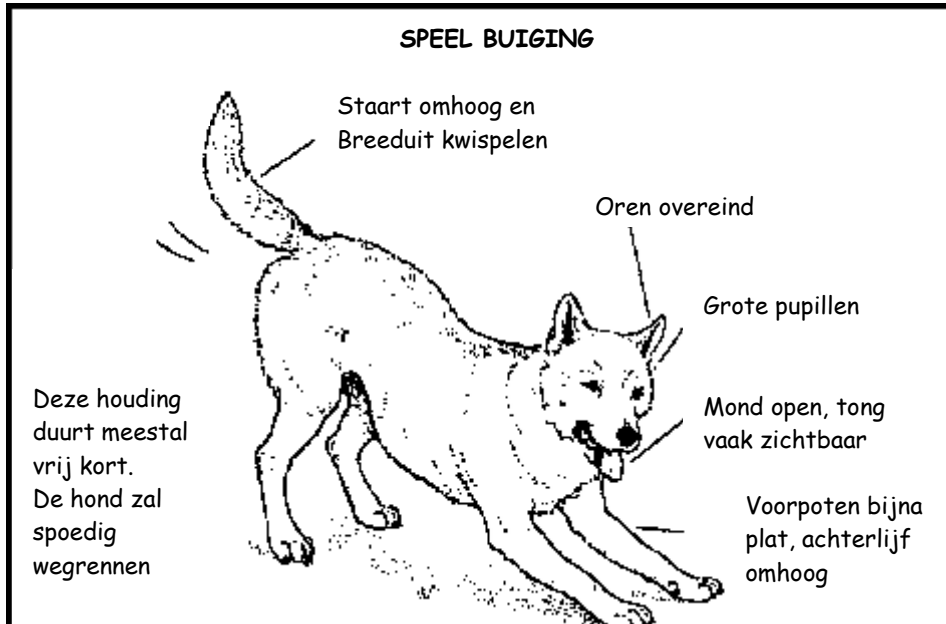
Als je de hond niet uit deze situatie kan krijgen (weer kan laten ontspannen), dan kan het gevolg zijn dat hij de stress (angst) gaat afreageren op iets anders dan wat de stress veroorzaakt.

De speel houding

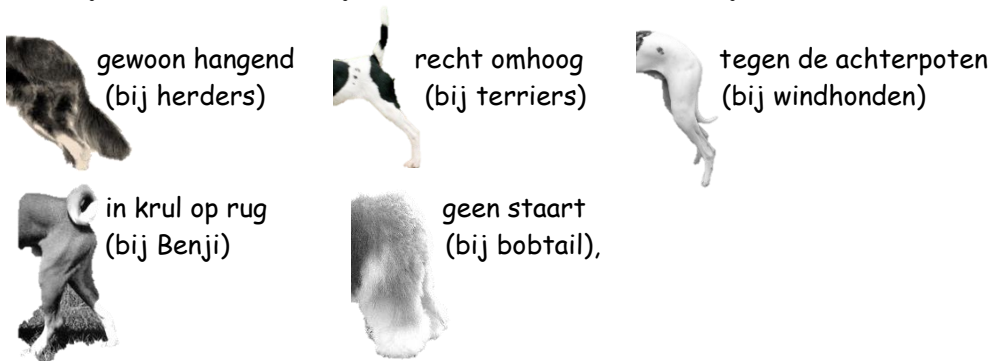
De leukste van allemaal. De hond zakt door z'n voorpoten en zijn billen blijven omhoog. Daarmee zegt hij, ik wil spelen.

Let op je eigen houding als de hond niet wil luisteren, voorbeeld: i.p.v. te komen op het commando "hier", gaat hij vrolijk om je heen lopen te rennen of hij neemt de speel-houding aan. Dan ben je zelf waarschijnlijk i.p.v. door de hurken te gaan of recht op te staan, voorover gebogen. Hierdoor zal de hond graag de uitnodiging tot spelen aannemen.

Na al deze houdingen gezien te hebben, zal je begrijpen dat het in de praktijk vaak toch erg lastig is om de hond te kunnen lezen. We missen dan ook vaak de meer subtielere lichaamstaal van de hond. De stand van de oren en staart bepalen het totale plaatje.

De noodzaak om de hond te socialiseren met andere rassen komt omdat iedere hond (ras) zijn eigen specifieke uiterlijke kenmerken heeft die af en toe tot spraakverwarring bij honden kan leiden. Neem bijv. de staardracht, je hebt zoveel verschillende, bijvoorbeeld:

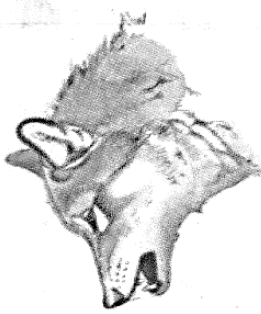

Dit geldt ook voor de stand/vorm van de oren

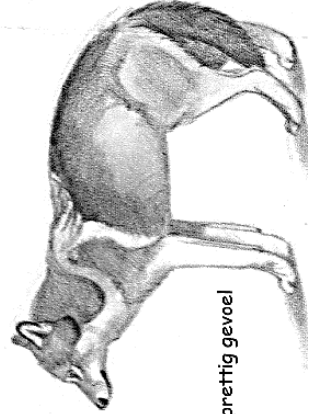
zelfverzekerde dreigmimiek

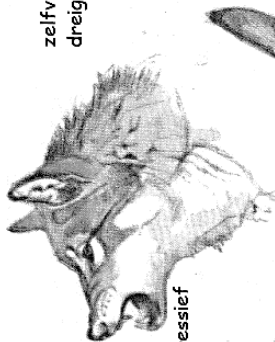
onzekere dreigmimiek

neutraal zelfverzekerend

onprettig gevoel

dominant agressief

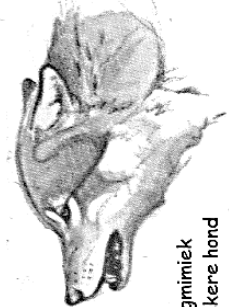
zelfverzekerde imponeerhouding

wat geïrriteerd zelfverzekerend

actieve onderwerping (rechts)

dreigmimiek onzekere hond

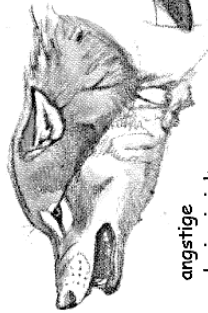
actieve onderwerping contact zoeken

onderdanig

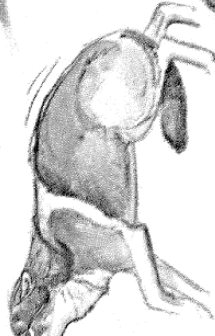
angst agressie

angstige dreigmimiek

uitnodiging tot spelen

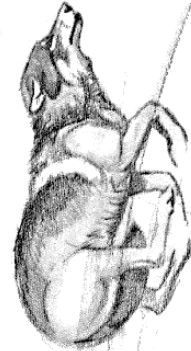

sterke angst

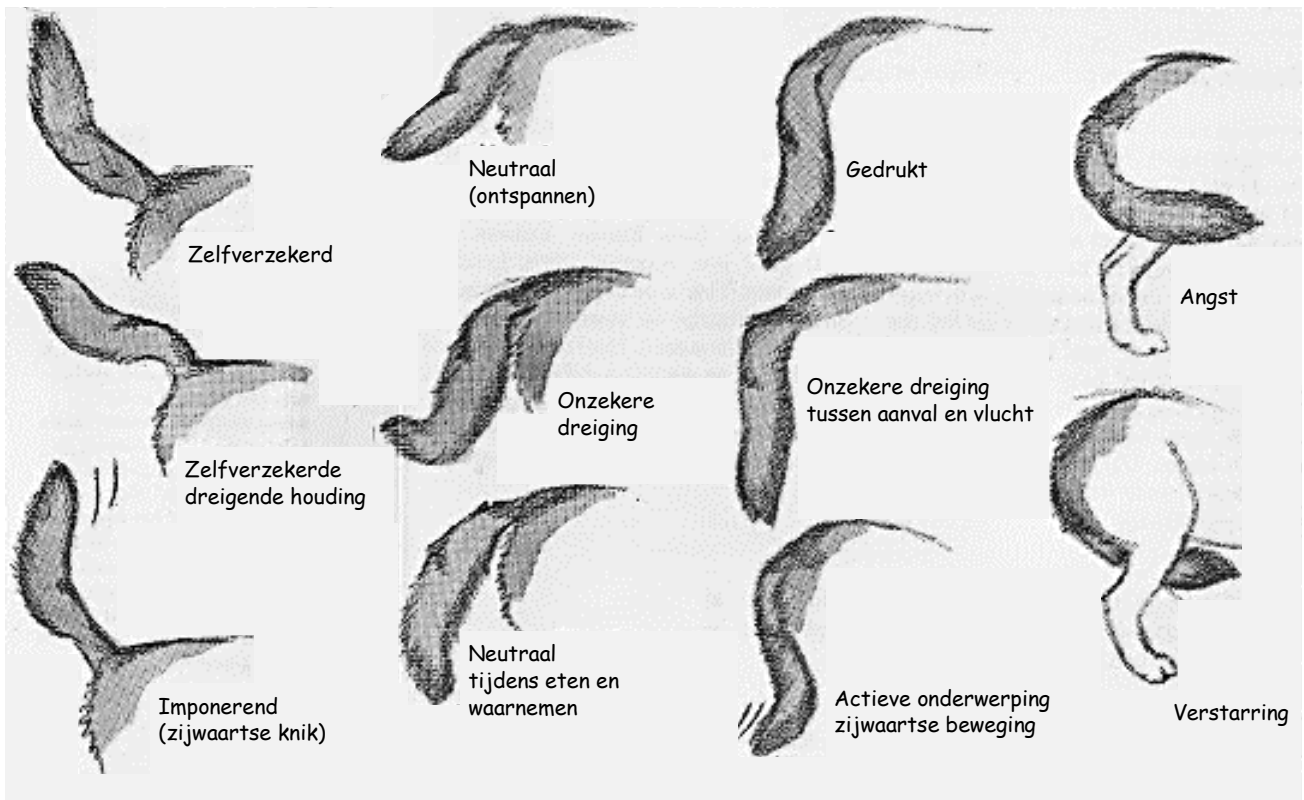
totale onderwerping

noodweer agressie (angst)

vluchten

Hoofdstuk 8 VOEDINGSADVIES

Geef de pup op vaste tijden eten. Het beste is het om ze totdat ze 6 maanden oud zijn, 3 keer per dag eten te geven. Daarna kun je overgaan naar 2 keer per dag.

TIPS

- ✓ Is u hond aan de diarree geef hem dan 24 uur GEEN eten; hierna geef je hem gekookte kip met of zonder gekookte rijst, de dag erna weer beginnen met een klein beetje voer en dat weer opbouwen.
- ✓ Proef zelf eens een brokje van u hond of het zout is, is het antwoord ja geef dan een ander merk voer want zout is zeer slecht voor de hond (let op, kattenvoer bevat meer zout dan hondenvoer).
- ✓ Doe ook eens een brokje in een kopje water zet deze veel uit stap dan ook over op een ander voer omdat voer wat erg uitzet (of zout is) de kans op een maagkanteling vergroot.
- ✓ Geef hem niet gelijk voor of na inspanning zijn eten i.v.m. kans op maagkanteling.
- ✓ Geef een pup na 20.00 geen eten meer dan word hij sneller zindelijk.
- ✓ Zorg ervoor dat je pup/volwassen hond niet dik wordt
Goed op gewicht als ze volwassen zijn kan je zien aan de laatste rib, doe moet zichtbaar zijn en de rest zonder druk voelbaar.
- ✓ De aanbevolen gewichten op de verpakkingen, zijn indicaties. Kijk naar je pup en volwassen hond om te zien of ze genoeg, teveel of te weinig eten krijgen.

Hoofdstuk 9 GEZONDHEID

In dit hoofdstuk behandelen we de meest gangbare ziektes e.d. die je hond kan krijgen. Het is niet zo dat dit hoofdstuk de dierenarts vervangt maar alleen om je op de hoogte te brengen. Dus als je twijfels heb betreffende de gezondheid van je hond, altijd de dierenarts raadplegen.

Het is onze plicht om zo goed mogelijk de gezondheid van onze hond te bewaken, zowel lichamelijk als geestelijk.

FOUT ETEN

Leer hem af om van straat te eten.

Dit is vaak een lastige taak die je van af het begin moet hanteren. Let er dus op dat als je de pup een beloning geeft die op straat valt, dat hij deze niet mag opeten. Hij mag alleen voer/snoep van jou aanpakken en de rest moet hij negeren (ook de (ongevraagde) snoepjes van vreemden). Pas als jij het zegt of aanbied mag hij wat eten.

Let er thuis op dat hij geen ongewenste materialen naar binnen werkt zoals sokken, speeltjes, e.d.

Er zijn ook vele plantensoorten giftig voor een hond en ook met paardenpoep moet je oppassen (kan giftig zijn ivm de wormenkuur van paarden).

Zo zijn er op dit vlak dus vele gevaren.

GEBIT

Honden worden net als ons tandeloos geboren. Bij de pup komt tussen de 2 en 3 weken het melkgebit door. Rond de 4 maanden zal het wisselen naar het volwassen gebit gaan beginnen.

In deze periode zal de pup (weer) veel knauwen, want het doet zeer. Wat wil helpen is iets kouds geven om op te kluiven (opgerold nat washandje uit de vriezer). Soms hebben ze ook last van diarree.

Het is heel belangrijk dat je dit proces goed in de gaten houdt.

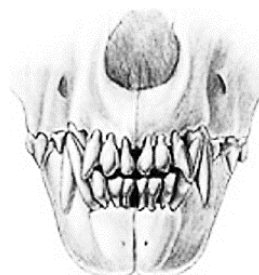
Het gebeurt nogal eens dat de melktanden er niet vanzelf uit gaan (a+b op foto). Dit kan veroorzaken dat de volwassen tanden niet de goede kant opgroeien. (bijv. naar binnen). Dit veroorzaakt last en doorgaans moeten de hoektanden dan worden afgeslepen.

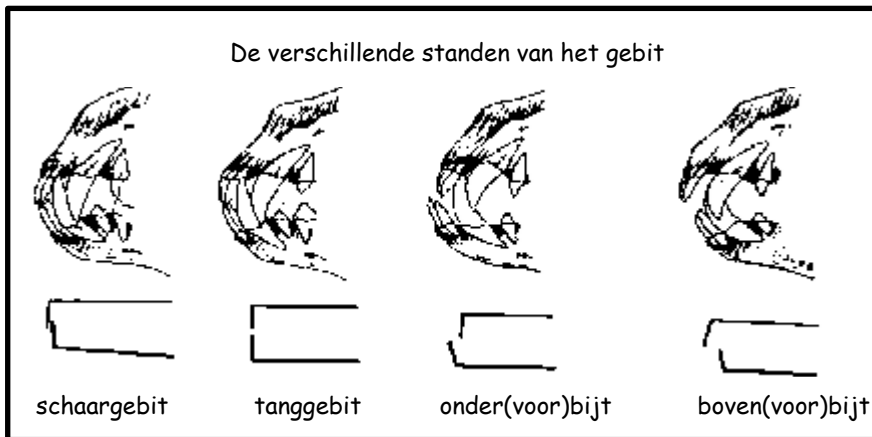
Sommige honden hebben last van tandsteen problemen en/of veel plak. Zorg ervoor dat er genoeg te knagen is. Indien het overdadig is dan kan je de hond zijn tanden gaan poetsen. Klinkt misschien raar maar het kan voorkomen dat je hond onder narcose moet om een gebitsreiniging te ondergaan.

Hoe een hondengebit eruit gaat zien, is erg afhankelijk van het ras.

Op de tekening kan je zien hoe een **scharend gebit** (ondertanden staan krap achter de boventanden) welke compleet is en goed geplaatste tanden en kiezen heeft, eruit ziet.

Als de boven en ondertanden op elkaar staan dan heb je een **tang-gebit**, staan de boventanden ruim voor de ondertanden dan noem je het een **overbijt** en als de ondertanden voor de boventanden staan heb je een **onderbijt**

PARASIETEN

Wormen

De meest voorkomende worm is de spoelworm (ziet eruit als een spaghettidraad). Hij wordt bij de hond zo'n 9 tot 17 cm lang.

Vaak zijn pups en jonge honden besmet met wormen maar ook oudere dieren kunnen hun leven lang deze besmetting oplopen.

Alle honden snuffelen graag overal rond, als de plaats toevallig besmet is met wormeieren dan zal de hond hier doorgaans ook gelijk mee besmet worden. Zonder dat je er iets van merkt komen de wormen in het maagdarmkanaal en hier ontwikkelt het zich tot wormlarven, die de darmwand doorboren en een ingewikkelde tocht door het lichaam maken.

Herkenning van een besmetting

Meestal is het bij de pups merkbaar aan hun strakke bolle (dikke) buikjes. Ook als de pup hoest kan dit een symptoom zijn. Soms zie je de wormen (of larven) in de uitwerpselen en soms geven ze over en zijn er soms wormen zichtbaar.

Ernstige besmetting met wormen is niet ongevaarlijk voor de gezondheid van de pup.

Daarom is het belangrijk om dit vooral bij de pup, te voorkomen door ontwormingsmiddel te geven.

De fokker doet (als het goed is) de pups in het nest al ontwormen (zo'n 3x) maar het kan geen kwaad om de pup als hij eenmaal bij je in huis is, ook nog een aantal keer te ontwormen (tot de 6 maanden).

Let er wel op dat teveel ontwormen met hetzelfde middel (merk) resistentie kan veroorzaken.

Komt je hond uit het buitenland, geef hem dan een ontwormingsmiddel met breed spectrum.

Bij honden in Nederland komen de volgende maagdarmwormen het meeste voor:

lintwormen, zweepwormen, haakwormen, ringworm en franse hartwormen

Giardia

Giardia is een eencellige parasiet die in de darm van uw hond leeft. De parasiet infecteert honden van alle leeftijden, maar heeft een voorkeur voor pups. Honden infecteren zich door opname van de parasiet met voedsel, tijdens het likken van de vacht, besmet water of ander materiaal wat in contact is (geweest) met hondenpoep.

Veel honden worden er niet ziek van. De symptomen zijn: diarree (vaak het belangrijkste symptoom) soms ook overgeven. Bij een chronische infectie: sterk vermageren, matige conditie en bij ernstige gevallen zelfs sterfte.

Naast de algemene hygiëne maatregelen, is schoon drinkwater van groot belang bij het voorkomen van Giardia infecties. Je kan eventueel de hond zijn ontlasting laten testen op Giardia.

Let op : Giardia is ook besmettelijk voor mensen.

Vlooien en mijten

Vlooien en mijten komen vaak voor op onze huisdieren en hiervoor zijn allerhande anti-vlo/mijt middelen op de markt.

Ook hierbij geldt: voorkomen is beter dan genezen. Het is niet alleen lastig en/of schadelijk voor het dier, maar ook je huis kan besmet raken door een vlooiënplaag.

Het is bij vlooiënbestrijding belangrijk dat je niet altijd hetzelfde middel (merk) moet gebruiken iv.m. resistentie.

Mijten kunnen overal zitten. Je hebt oormijten en mijten die uitsluitend op/in de huid leven.

De demodex-mijt komt bij iedere hond voor maar zal niet bij alle honden last veroorzaken.

Als de pup last heeft van de mijt dan noemen we dit puppy-schurft. Dit omdat over het algemeen deze mijt in de puppyperiode actief wordt door verminderde weerstand. Maar soms krijgen oudere honden er ook last van.

Het uit zich door kale plekken (soms jeuk en/of rood), meestal op de kop, aan de hals en/of poten.

Puppyschurft moet je wel degelijk aanpakken om te voorkomen dat het erger wordt.

Teken

Teken zijn spinachtige parasieten die zich ophouden in lage vegetatie, zoals struiken en grassen.

Wanneer de hond voorbij loopt laten ze zich vallen en nestelen zich in de huid om bloed te zuigen.

Alhoewel de teek zelf irritatie kan veroorzaken op de plek waar hij zich vasthecht, zijn vooral de ziekten die hij kan overbrengen van belang.

Teken hebben voorkeursplaatsen voor nek, oren, kop en poten, maar kunnen ook elders op het lichaam voorkomen.

Bij teken zag je vroeger vaak pieken in het voor- en najaar, maar er komen nu meer teken voor dan vroeger en gedurende het gehele jaar moet je erop bedacht zijn.

Het vinden van teken op het lichaam geeft uiteraard de diagnose. Een tekenbeet gaat zelden gepaard met jeuk. Er kan een rode, wat gezwollen plek ontstaan op de plek van de tekenbeet, deze trekt na een paar dagen weg.

Controleer de hond (dagelijks) op teken en verwijder ze direct. Controleer na een wandeling in een bosachtige omgeving niet alleen de hond, maar ook jezelf.

Het is belangrijk dat de teek **binnen 24 uur** nadat deze zich vast heeft gebeten verwijderd wordt, dan is er namelijk nog geen verbinding tussen de gastheer en de maag van de teek.

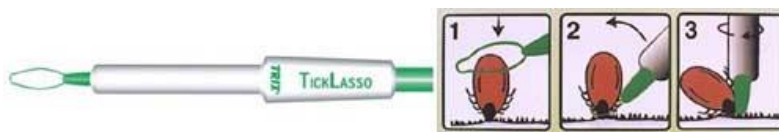
De teek kan makkelijk verwijderd worden met een speciaal tangetje.

!!!! Gebruik géén spiritus, alcohol of slaolie of iets anders als u de teek gaat verwijderen !!!!

De teek kan dan juist overgeven en zo de ziekmakende stoffen overbrengen in het bloed.

Nadat u de teek weggehaald heeft ontsmet dan de plek waar de teek gezeten heeft, met alcohol, spiritus of chloorhexidine.

Let op: trek de teek er met de tekentang, draaiend en voorzichtig uit. Op deze wijze komen de monddelen los uit de huid. Indien u te hard trekt dan trekt u het lichaam van de kop af en blijft de kop vastzitten in de huid. Hierdoor kan er een ontsteking ontstaan.

Teken kunnen helaas diverse ziektes overbrengen.

- Lyme disease
Symptomen zijn kreupelheid, koorts en sloomheid, in zeer zeldzame gevallen ontstaan ontstekingen van de nieren, hartspier of zenuwafwijkingen.
- Autochtone Ehrlichiose
Een ziekte met symptomen als bloedingen, koorts, gewichtsverlies en apathie
- Autochtone Babesiose
Een ziekte met symptomen als koorts, bloedarmoede, donkere urine en nierfalen.
Zonder behandeling is Babesiose fataal voor de hond.

KENNELHOEST

Is een besmettelijke infectie van de voorste luchtwegen (neus, keel, luchtpijp).

Kennelhoest is eigenlijk meer een verzamelnaam voor alle infecties aan de voorste luchtwegen bij de hond. Kennelhoest kan worden veroorzaakt door virussen en bacteriën.

Door verspreiding bij niezen en hoesten en direct neus- en bekcontact, kunnen honden besmet worden.

Factoren die meespelen zijn: infectiedruk (kennels, uitlaat veldjes, shows) en weerstand (ziekte, leeftijd) van de hond.

Symptomen: harde droge hoest, kokhalzen met slijm, koorts (> 38,5 C), sloomheid, slecht eten

Hoelang is de hond besmettelijk? Het beste kan je een minimum van 10 dagen aanhouden.

Als de hond kennelhoest heeft kan je hem voor verlichting van de druk op de luchtpijp, (tijdelijk) een tuig om doen.

Wees sociaal en laat uw hond in de besmettelijke periode niet in contact komen met andere honden.

MISSELIJK / VERGIFTIGING

Misselijkheid/overgeven kan vele oorzaken hebben. Van onschuldig, door het te snel eten van voer of het drinken van water, tot helaas dodelijke ziektes.

Indien u zeker weet dat de oorzaak niet komt door het nuttigen van materialen of giftige waren, dan is meestal 1 dag vasten een goed geneesmiddel.

Indien u vergiftiging of het opeten van materialen die daar niet voor zijn bedoeld vermoed, **ALTIJD** de dierenarts raadplegen.

Op internet is een hoop te vinden betreffende stoffen die giftig zijn voor de hond.

OVERVERHITTING

Honden en katten zweten niet zo uitbundig als mensen.

De voetjes zweten, dat kan je bijv. zien als je hond zenuwachtig is op de tafel van de dierenarts.

Daarnaast koelen ze zich door te hijgen. Hierbij verdampt vocht uit de mond en koelen ze af.

Een hond kan dus zijn eigen lichaamstemperatuur niet zo makkelijk sturen als mensen dat kunnen.

Hierdoor zijn ze veel vatbaarder voor oververhitting.

Oververhitting: wat is het en hoe herken je het?

Wanneer de lichaamstemperatuur boven 41 graden komt dan gaan er cellen stuk. Hierdoor komen afvalstoffen in het bloed en kunnen de lever en nieren stuk gaan. Hieraan kan je hond komen te overlijden.

Een oververhit dier

- hijgt heel erg
- heeft meestal rode tot paars-blauw tong en/of slijmvliezen
- is vaak sloom en slap
- kan rillen
- kan braken
- kan buiten bewustzijn raken.

Bel bij oververhitting direct uw dierenarts en begin meteen met koelen.

Het is heel erg belangrijk dat je hond op korte termijn afkoelt maar ook dat je de dierenarts op de hoogte stelt. Zodat er overlegt kan worden of je na de eerste hulp alsnog naar de dierenarts toe moet. Maar ook eventueel voor controle i.v.m. de werking van nieren en lever en de algehele gezondheid.

Als er water beschikbaar is (sloot, zwembad, zee, badkuip, douche, tuinslang)

- laat de hond niet in ene keer in het water plonsen, maar laat hem langzaam in het water zakken met zijn kop en bovenkant rug (ruggengraat), boven water en ondersteun de hond.
- hou het water in beweging zodat er steeds vers koel water langs het lichaam stroomt.
- als je kraanwater gebruikt, zorg dan dat het niet te koud is. Wanneer je te koud water gebruikt dan sluiten de bloedvaatjes in de huid zich af en komt de koelte niet veel verder dan alleen de huid terwijl de organen ook oververhit zijn.

Gebruik het liefst lauw water (iets onder lichaamstemperatuur) ook als de hond wil drinken.

Begin bij de voetjes en ga omhoog maar ga niet over de ruggengraat en kop.

Als je geen water als afkoeling in de buurt heb probeer daar zo snel mogelijk in de buurt te komen of bij je/een dierenarts. Bel desnoods bij mensen aan.

Zet in de auto de airco aan (indien aanwezig) en anders alles open zodat er zoveel mogelijk koele wind naar binnenkomt en houd de hond vooral uit de zon.

Als de auto in de zon staat zorg dan dat eerst alle warmte eruit kan.

Oververhitting voorkomen

Je kunt oververhitting voorkomen

- zorg voor een koele schaduwrijke plek
- zorg voor voldoende drinkwater
- eventueel een ventilator
- gebruik maken van een koelmatje en/of -band
- voorkom lichaamsbeweging op het heetst van de dag
- beperk lichaamsbeweging als het warm is
- let op ondergrond (asfalt en zand zijn erg warm/heet)
- zwembadje neerzetten

SITUATIES WAARIN OVERVERHITTING OP DE LOER LIGT

Ga ervan uit dat als jij zweet ook de hond last heeft van de warmte.

Doe niet druk en zoek de koelte op, laat hem zwemmen of pootje baden en zorg altijd voor voldoende (niet te koud) drinkwater.

Voel zelf eens met blote voeten hoe heet de straat, het zand en het asfalt wordt.

Actief spelen

- laat de hond niet rennen en gek doen en maak geen lange wandelingen
- zorg voor voldoende rustige, schaduwrijke en koele plekken als je met hem buiten bent, maak eventueel gebruik van een koelmat
- ga niet fietsen/hardlopen met de hond, ook het wegdek is warm waardoor de hond niet via zijn poten kan afkoelen maar juist opwarmt.
Als je het toch wilt doen, doe het op de koele momenten van de dag (als die er zijn) en gebruik een koelband.

Met de auto op stap

Als je een (lange) autorit maakt en de zon schijnt op je auto dan is het voor je hond al snel een stuk warmer dan voor jou.

Het scheelt al als je airco heb maar houdt er rekening mee, dat als dat niet zo is er extra maatregelen genomen moeten worden.

Het briesje dat door het kiertje van het raam komt is voor ons voldoende omdat wij over onze hele huid afkoelen. Voor je hond is dit niet voldoende.

- zorg ervoor dat je de ramen blindeert (ook als je airco heb)
- neem je hond regelmatig mee uit de auto naar een beschutte plek buiten waar hij voldoende water kan drinken (gebruik koel water)
- zorg dat je voldoende water bij je heb
- maak gebruik van koelband en/of -mat

Naar het strand

Wanneer je met je hond naar het strand wil dan is het verstandig om dit vroeg in de ochtend of in de loop van de avond te doen. Het zand is op die momenten niet zo heet.

Op de dag is het zand zo heet dat de hond alleen nog maar opwarmt en niet meer afkoelt via z'n poten.

Als je dan toch persé overdag naar het strand gaat

- zorg dan voor een schaduwplek door het plaatsen van een scherm
- een koele ligplaats door bijv. een kuil te graven tot het zand wat vochtig is of een koelmat en -band
- neem voldoende schoon en vers drinkwater mee en voorkom dat je hond zeewater drinkt
- ga zo dicht mogelijk bij de zee zitten zodat je geregeld met je hond het water in kan zonder lang over het heette zand te moeten lopen
- een natte vacht isoleert niet tegen koude en warmte, droog je hond af na een zwempartij (buik en poten mogen wel nat blijven)

Op het terras

Misschien minder voor de hand liggend, oververhitting op het terras (in de tuin of voor het café).

- Zorg er altijd voor dat je hond op een plek in de schaduw kan liggen eventueel met een koelmat en/of -band en voldoende drinkwater heeft.
- Ook een zwembadje doet wonderen.
- Als de mogelijkheid er is, laat je hond dan in het gras in de schaduw liggen.
- Neem je hond bij voorkeur niet mee op een stenen terras als je wat gaat drinken of eten.

Wachten in de auto

Ieder jaar zien we de berichten weer in de krant of op het nieuws.

Auto's die opengebroken worden omdat iemand zijn hond "eventjes" in de auto heeft achtergelaten terwijl de kinderen naar school werden gebracht of een boodschap werd gedaan.

Wanneer de zon op de auto staat dan warmt de auto heel snel op tot oven.

Je hond kan zijn temperatuur niet kwijt en wordt opgewarmd tot het moment dat de schade in het lichaam te groot wordt en de hond komt te overlijden. Hoe kleiner/jonger hoe sneller.

!!! OVERVERHITTING GEBEURD HEEL SNEL !!!

LAAT NOOIT JE HOND ACHTER IN DE AUTO

NIET ALS HIJ IN DE SCHADUW STAAT

OOK NIET VOOR HEEL EVEN

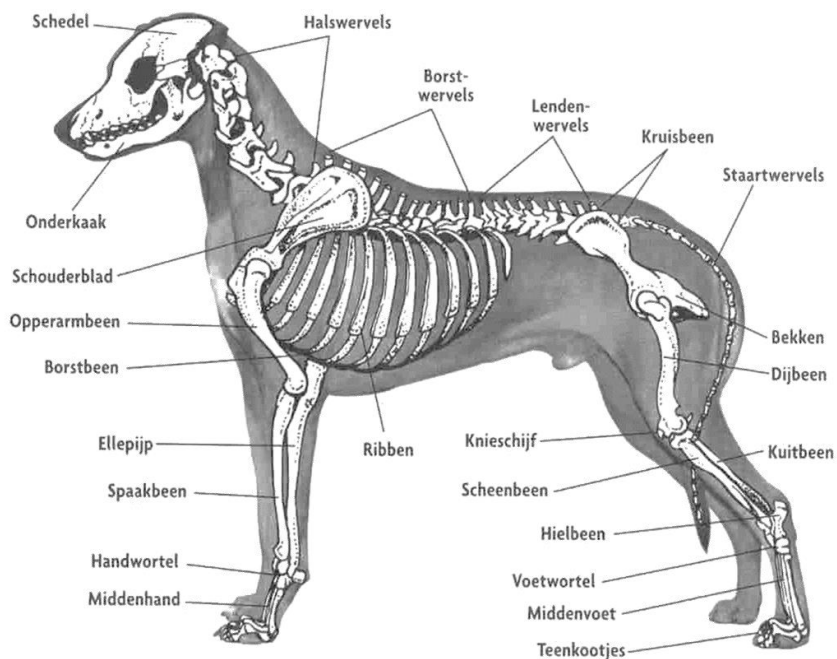
JE HOND BEZWIJKT

OP EEN VERSCHRIKKELIJK WIJZE

HEEL SNEL

AAN OVERVERHITTING IN DE AUTO

SKELET / BANDEN

Het is belangrijk om bij het opgroeien van de pup goed rekening te houden met zijn leeftijd i.v.m. het belasten van zijn skelet/banden om problemen (ook voor de toekomst) te voorkomen.

Als de pup nog jong is, dan is de bescpiering nog niet optimaal genoeg om te voorkomen dat het skelet/banden teveel belast worden.

Laat je pup NIET:

- Trappen lopen
- Teveel springen
- Te lang spelen/lopen
- Spelen/lopen op een gladde vloer
- Teveel start en stop
- Korte bochten
- Trekken
- Ergens op- en afspringen

Wat wel goed is, is bijv. zwemmen, korte stukjes wandelen, rechtdoor rennen (korte duur).

CASTRATIE BIJ DE REU

Onder castratie van de reu verstaan we het verwijderen van de testikels.

Bij diverse diersoorten behoort de castratie van het mannelijk dier tot een min of meer normale ingreep. Echter veel dierenartsen huldigen de opvatting dat een castratie van de reu niet echt standaard uitgevoerd hoeft te worden maar dat hiervoor een indicatie (medisch of sociaal) moet zijn.

Zoals bij:

ongewenst gedrag

- "rijden" op benen of kussens e.d.
- het op stap gaan
- het afbakenen (in huis)
- agressie

medische problemen

- prostaatvergroting
- voorhuidontsteking

Chemische castratie

Soms kan een zogenaamde chemische castratie een tijdelijke oplossing zijn bij prostaatproblemen, voorhuidontstekingen of als "test" voor de uitwerking van een echte castratie bij bijv. weglopen of het vechten met andere reuen.

Na- en bijwerkingen van de castratie

De nawerkingen van de castratie zijn maar kortdurend. Aangezien het een relatief lichte ingreep is die onder een kortwerkende verdoving wordt uitgevoerd, zal de hond vrij snel weer de oude zijn. Juist omdat de hond vrij snel weer alert is en de snee op een snel irriterende plek in de liezen zit, moet de hond beslist een kraag of een T shirt om. Gebeurt dat niet omdat de baas dat zielig vindt, is de kans groot dat de hond juist bij deze ingreep, de hechtingen al binnen een paar uur uit de wond gevreten heeft. Waarna er een flinke bloeding ontstaat en alles weer opnieuw gehecht moet worden. Na de castratie wordt de reu niet minder actief maar zijn stofwisseling wordt iets anders. Hij verbruikt minder energie.

Het is dus noodzaak om gelijk zijn hoeveelheid voer aan te passen, 20 tot 25% minder. Beter nog begin zodra je weet dat de hond gecastreerd gaat worden. Hou na de castratie het gewicht van de hond goed in de gaten.

STERILISATIE TEEF

Er zijn altijd voor- en nadelen.

Het is erg lastig met al die verschillende meningen om te kunnen zeggen daarom moet je de teef laten steriliseren.

Wat zeer belangrijk is, is het tijdstip. 3 maanden na de loopsheid (gerekend vanaf de 1ste loopsheid-dag) is de beste tijd. In deze periode is de hormoonhuishouding van de teef in "rust". Noteer daarom de 1ste dag van de loopsheid (1 dag van bloed verlies).

Voordelen van de sterilisatie zijn o.a.:

- geen ongewenste dekkingen
- geen teef die onderhevig is aan d'r hormoonhuishouding (loopsheid/schijnzwangerschap)
- minder kans op kanker aan de borstklieren
- geen kans op baarmoederontsteking (vaak dodelijke afloop)

Nadelen kunnen zijn o.a.:

- karakter verandering
 - incontinentie
 - gewichtstoename (indien de hoeveelheid voer niet wordt aangepast)
- Lees je goed in en bespreek het met je dierenarts.

Hoofdstuk 10 PRAKTIJK OEFENINGEN

Elke oefening die je doet met de hond dient positief en door jou gestart en beëindigd te worden. Alles wat je de hond aanleert (traint) zal je altijd regelmatig moeten blijven oefenen. Belonen zorgt ervoor dat hij het gedrag wat beloont wordt zal herhalen.

LET OP

DIT IS DE THEORETISCHE UITLEG VAN DE OEFENINGEN.

IN DE PRAKTIJK KAN DE INSTRUCTEUR HET ANDERS DOEN.

Dit komt door o.a. aanpassen in de praktijk i.v.m. de hond, de oefening groeit met de hond mee en er zijn diverse manieren om de hond iets aan te leren.

- Altijd eerst aandacht d.m.v. naam van de hond en dan pas het commando;
- Altijd eerst oefenen in een prikkel-arme omgeving;
- Altijd met het LINKER been wegstappen als de hond moet volgen;
- Altijd met het RECHTER been wegstappen als de hond moet blijven/wachten;
- Altijd tijdens het trainen, de riem in je rechter hand en beloning in je linker hand;
- Altijd de zelfde commando's gebruiken;
- Altijd leuk en interessant blijven voor je hond;
- Altijd op tijd belonen/corrigeren;
- Altijd einde oefening en vrij aangeven;
- Altijd hond links laten volgen;
- Altijd naam positief gebruiken.

Naam aanleren

Ga in de buurt van je pup zitten met genoeg snoepjes in de hand.

Zeg vrolijk de naam van je pup, als hij kijkt snoepje erin.

Kijkt hij niet ga dan niet gelijk herhalen maar wacht af, soms duurt het even voordat ze door hebben dat je wat van ze wil.

Aandacht

is het aller belangrijkste, heb je deze niet dan kan je de hond ook NIETS leren.

Om dit te trainen

- neem meerdere snoepjes in je hand,
- je gaat rechtop bij je de hond staan,
- je hand met snoepjes onder je kin (zodat de beloning in lijn naar je ogen is)
- vraag aandacht d.m.v. zijn naam
- kijkt de hond dan beloon je hem van bovenaf met het snoepje
- blijf nu tegen hem praten en zolang hij kijkt blijf je hem belonen
- beëindig duidelijk de oefening met bijv. "klaar"

Deze oefening meerdere keren op de dag oefenen en tijdsduur langzaam uitbouwen.

Vooraf in het begin, de tijd dat hij aandacht moet hebben kort houden zodat je hem goed en veelvuldig kan belonen.

Vind de pup het lastig om zover omhoog te kijken, oefen dan eerst als je zit.

Zit

Is een houding waarbij je hem bijvoorbeeld makkelijk kan aanlijnen maar ook kan voorkomen dat hij gaat plassen waar dat niet kan en het een gemakkelijk te controleren houding is in bijv. het openbaar vervoer.

Om dit te trainen

- je neemt voertjes in je hand
- zegt de naam van de hond
- je houdt het voertje voor zijn neus en beweegt het langzaam naar achteren zodat hij het voertje met zijn neus kan volgen (dus niet te hoog). Omdat hij het voertje volgt komt zijn kop omhoog en zal hij vanzelf door zijn achterpoten zakken. Als hij de neiging heeft om achteruit te lopen dan doe je langzamer bewegen
- op het moment dat z'n billen de grond raken, zeg je "zit" en beloon je hem met het voertje.

Af (lig)

De af is een onderdanige houding, wat voor sommige honden een probleem is (willen niet gaan liggen). Andere honden hebben er problemen mee omdat de ondergrond bijv. nat is (willen wel maar gaan net niet helemaal liggen).

- je gaat recht voor de hond staan
- laat hem zitten
- nu houd je een voertje voor zijn neus en beweeg je het voertje langzaam recht naar beneden waardoor de hond door zijn voorpoten zakt
- zodra ook z'n buik de grond helemaal raakt, zeg je "af" en beloon je hem

Plat

Deze houding is gemakkelijk voor thuis voor het verzorgen, bij de dierenarts voor onderzoek of onderweg.

Het is een lage houding en daar hebben sommige honden wat problemen mee net als met de af.

- je begint met de af-oefening
- als hij af ligt (achterpoten naar links of rechts)
- beweeg je het snoepje richting zijn oor (de kant waar zijn achterpoten naar toe wijzen)
- hij volgt het snoepje en zodra hij plat ligt (ook kop op de grond), zeg je "plat" en beloon je hem

Spelen-lossen

Wij noemen het spelen, maar voor de hond is elk trekspelletje een competitie, wie wint is de baas. Daarom is het belangrijk dat wij altijd winnen.

De echte baas is trouwens degene die het speeltje altijd in zijn bezit kan houden.

Het trainingsspeeltje is dan ook JOU speeltje (de hond speelt hier nooit alleen mee).

Het spel begint altijd op jou initiatief. Je nodigt hem uit tot spel en als hij reageert zeg je bijv. "spelen".

Om het lossen aan te leren, neem je in de andere hand een snoepje en houd dit bij zijn neus zodat hij het kan ruiken. Op het moment dat de hond het speeltje los laat zeg je "los" en daarna doe je belonen met het voertje.

Hier komen

Dat het belangrijk is dat de hond altijd (direct) bij je komt als je hem roept, mag wel duidelijk zijn.

Om dit te trainen

begin je met de pup altijd te belonen (zowel binnen als buiten), als hij uit zichzelf bij je komt.

We raden jullie aan om hem altijd in zit voor je te laten eindigen en ook daar pas te belonen.

Let er op dat je het hier komen ook traint al hoeft de pup niet aangelijnd te worden. Zo leert hij dat het leuk is om te komen omdat je hem beloont en hij z'n vrijheid niet altijd kwijt raakt.

Om te voorkomen dat je gaat lopen graaien naar de hond, doe je bij het aanleren met 2 snoepjes werken. In allebei je handen 1.

Je legt 1 hand op de pols van je andere hand, zo ontstaat er een soort trappetje. Ga door je knieën en roep de hond. Hij zal na het eerste snoepje doorlopen naar het tweede snoepje. Als je je eerste hand heb stil gehouden, dan zit deze automatisch nu bij de halsband van je hond zodat je hem kan vastpakken zonder dat de hond het door heeft.

Gaat dit goed en loopt hij niet (meer) weg, laat hem dan voor je gaan zitten voor het 2de snoepje. Tot en met het eerste snoepje alles hetzelfde. Het tweede snoepje beweeg je wat omhoog (zoals bij de zit-oefening) en als de hond zit beloon je hem (lijn hem aan of geef hem zijn vrijheid).

Hoe beter hij het door heeft hoe minder je door de knieën gaat. Let er wel op dat je niet voorover gaat buigen (= speelhouding), want dat ziet een hond als uitdaging tot een spelletje.

Het voor komen is een echte oefening

die eindigt zodra de hond heel dichtbij en recht voor je zit met zijn aandacht op jou gericht.

- de hond blijft bij de instructeur (partner) zitten
- je loopt zelf paar passen vooruit
- draait je om, gaat rechtop staan, geef commando **VOOR**
- als de hond voor is, laat hem zitten (aandacht op jou gericht)

TIP: stap bij het aanleren, op het laatste moment 1 of 2 passen naar achteren met het voertje laag, de hond ruikt en volgt het voertje. Zodra het voertje gevolgd wordt ga je weer rechtop staan maar wel met het voertje laag (rechte armen naar beneden). De hond zal het voertje volgen en gemakkelijker dichtbij en recht voor je eindigen.

Wandelen/volgen zonder trekken

Zo ook is het wandelen zonder trekken belangrijk, niet alleen omdat het plezieriger is maar vooral voor de gezondheid van de hond en jezelf.

In het begin als de pup net in huis is, zal hij zowel binnen als buiten op onderzoek uit willen. Beperk hem hier alleen in als het gevaarlijk is (in het begin).

Let erop dat als de pup uit zichzelf bij je loopt met slappe lijn, je hem direct uitbundig belooft.

De pup is misschien nog geen halsband gewend. Doe de halsband geregeld in huis om zodat hij eraan kan wennen maar zeker een tijdje voordat je naar buiten gaat. Doe ook af en toe de lijn eraan zodat hij eraan kan wennen dat er iets aan hem vast zit.

Het trainen van het volgen

- snoepjes in de linkerhand
- lijn in de rechterhand
- hond aan de linkerkant
- naam van de hond (= aandacht) en "volg"
- wegstappen met je linkervoet het snoepje vlak voor de neus van je pup zodat hij dit volgt en ter hoogte van je knie
- blijf hem in de loop belonen (als je stil gaat staan, dan beloon je hem voor het stil staan).

Als hulp blijf je ook d.m.v. je stem (leuk en vrolijk) interessant voor hem, zodat hij blijft kijken.

Mocht hij als je rechterop gaat lopen (dus het snoepje minder dicht bij zijn neus is) de neiging hebben om je iedere keer te passeren dan kan je het volgende toepassen.

Vraag de aandacht van je hond gevolgd door het commando volg. Hierna het commando niet meer herhalen.

Als de pup je voorbij loopt dan loop je achteruit net zolang tot de pup weer aandacht heeft dan draai je je om en loop je verder.

Als hij het door heeft en langer dan paar seconden met een slappe lijn mee loopt, dan geef je hem in de loop het snoepje.

Als de pup naar achteren trekt (stil blijft staan), houd je licht de spanning op de lijn. Zodra hij de spanning van de lijn haalt door naar je toe te komen, beloon hem dan direct met wat je stem. Blijf dit herhalen zodat hij stapje voor stapje leert, dat slappe lijn en volgen iets leuks/lekkers oplevert.

Als hij het snapt, dus steeds langer volgt, dan beloon je hem met je stem en bouw je de snoepbeloning af

Als het normaal voor de hond is om met slappe lijn te volgen dan doe je hem gewoon geregeld effies aandacht geven. Zo leert de hond dat je blij bent met zijn gedrag.

Speel in op de hond. Merk je bijv. dat hij sneller wilt, ondanks dat hij weet wat het commando "volg" is, maak dan een wending, doe uitbundig zodat de hond bij je blijft, wees creatief zodat je interessant blijft om te volgen.

Gaat hij stilstaan, dan loop je gewoon rustig door en neem je de hond gewoon mee zonder iets anders te doen.

Gaat hij liggen dan neem je hem nog steeds gewoon mee, hij zal snel op staan als 't ie merkt dat hij z'n zin niet krijgt.

Wacht

Het is heel gemakkelijk als je hond kan wachten op commando. Dus rustig zit, ligt of staat te wachten voordat hij een ander commando krijgt.

Wacht = wachten precies op de plaats waar het commando is gegeven. Loopt de hond door het commando heen, dan breng je hem terug naar de plek waar het commando is gegeven.

Wacht na commando sta, zit of lig

- Geef commando wacht en houd tegelijkertijd je linker hand voor de kop van de hond
- Stap met rechts één stap naar voren en gelijk weer terug.
- De hond moet precies op zijn plaats blijven.

Het loslopen

Het leren loslopen van de pup is meestal de eerste keren nogal spannend voor de baas.

Voel je jezelf niet zeker of weet je dat de hond nog niet goed luistert, maak dan gebruik van een lange lijn. Voordat hij aan het eind is roep je hem terug, komt hij dan kan je hem belonen.

Komt hij niet dan heb je de lijn om hem licht te corrigeren.

Wat helpt om te zorgen dat de pup je in de gaten houdt als hij los loopt, is het om je te verstoppen. Let hierbij wel op dat jij de pup in de gaten kan houden.

Verstop je. Let er op dat hij niet in paniek raakt, dus verstop je in het begin niet al te goed. Zodra hij snapt dat hij jou in de gaten moet houden, kan je je steeds beter verstoppen.

Natuurlijk uitbundig belonen als hij je gevonden heeft.

**NEEM EEN SPEELTJE MEE WELKE HIJ ECHT HEEL LEUK VIND EN
EEN ZAK VOL HAP-SLIK-WEG-SNOEPJES ALS JE HIER KOMT TRAINEN
MAAR OOK GEWOON TIJDENS HET WANDELEN
ZO BLIJF JE LEUK EN INTERESSANT**

VRAGENLIJST

1. Hoelang mag 1 uitlaat van de pup duren en hoe vaak per dag ga je naar buiten met hem?

2. Wat is de belangrijkste periode in het leven van de hond en hoe oud is hij dan?

3. Waarom mag je een vreemde hond niet strak in de ogen kijken?

4. Hoelang kan een pup zijn aandacht bij het trainen houden en waarom geef je vooraf geen eten?

5. Wat is gedrag?

6. Wat heb je in overvloed nodig om een pup goed op te voeden?

7. Wat moet je niet doen als je hond in gevecht raakt?

8. Wat is belangrijk met corrigeren en belonen?

9. Wat doe je nooit met kinderen en honden?

10. Wat is de meest voorkomende worm bij een hond?

11. Wat moet je doen als je hond (vermoedelijk) vergiftigd is?

12. Wat is het meest typerend aan een dominante houding?

13. Wat is belangrijk om de hond ook maar iets te kunnen leren?

14. Wat heeft een hond nodig om zich "gelukkig" te voelen?
